

پیکانی تیل و سگے

منیر احمد بادینی

کتابِ حق

پہ بلوچی اکیڈمی

نام کتاب	:	دکھائی قتلے کلکے
نژاد	:	میترا احمد یارینی
ادلی دار	:	۱۹۹۳ء
لیکے	:	۱۰۰۰
بہا	:	۶۰ روپے کلوار
چھاپ جہا	:	ملک پرنٹرز کونٹہ
شنگ و تالان	:	بلوچی اکیڈمی، سر یاب روڈ، کونٹہ

پیکانی تمل آءِ حلقے

منیر احمد بادینی

”ریکانی تل و سٹیک، یک کسائیں، مٹاؤ لٹ، نئے کہ ایسی
 ہندو جاہ راستی ایں انت، بے ایسی کردار دُرا
 منی وتی جوڑ کر تہ گیننت، پیشا دانوک من و پ
 اسے فرضی ایں نامان بہل کنت، چیا کہ منی مکس کس
 دل آزاری نہ انت، بلکہ ہے فرضی کردارانی تہا من
 ماشکیں و یاتاں وتی فکرانی ناجتا بوکیں بہر جوڑ کر تگ
 کہ ادا ۱۹۸۷ء من تاں ۱۰ ماہ و ناظم بوتگ ...
 چیا کہ ماشکیل من و دوست انت ...

منیر بادینی
 سرکٹ ہاؤس کوٹہ
 جولائی ۱۹۹۳ء

روح سک گرم ات۔

ریگستان ء چہ آدئین گرمین لوار مُرید ء ویم ء مولشت ریان ات
مُریہ گوٹ جو رکیں حیلان گزٹے ساہگ ء تچک ات۔ چیر ء زمین
سک ات۔

ایدگہ بزگرم نوں وقی کاریگاں گزانی ساہگ ء بند دتند کنڈے گارند
درُچکانی چیر ء تچک اتان . . . .
کاریگر چُپ چُپ اوشٹوک ریگستان ء جلاکین روح ء چاران
کدی کدی سران سرنینت کہ مکک منندت۔

مُریہ واپ نہ ات

آراہ چار ات کہ روح مککین دگہ جال بروٹ، ریگستان ء
گرمین لوار مککین دگہ سرد بہیت واپخش درُچک و بُچانی ساہگ، مککین دگہ
دراج بیاں تاکہ آوقی کار ء یکوار پنا بنا کبنت . . . .
مُریہ وقی چھان پچ کرت۔

آنی چھانی دیم ء ریگستان تچک ات۔ ریگستان ء گدھی سرد کھڈ
وشنکی آنی، آنی حلک اوشٹوک ات۔

حلک ء چار مکنڈ ریگستان گیٹر کرت، واپے دراجین
ریگستان ء تاجاہ نے زمین درابوٹ کہ تنے و بہی بزاں ڈکار ء
بے بہتین ہمکر اچ ریگستان ء ندر اکییاں چہ دور ادشتاتہ تال۔

دھلک و مَرُوم ہے پٹ و بیدیاں آباد کرتنت . . . . .

اے ٹھنی این ڈکار و تی تھن ء ارج مار آپ ء دُور کرتنت، لے

مارچہ کوہ نے ٹلک سیاہ ء دُور این کوہ آنی رر ء تاب ولیٹ ورن
دُور دُشا نپ جنان و گران بے ہے ریگتاں ء پادان و تی سر ء ایر کرت

ھلک ر د دے بزرگ ہے ہار ء دیم ء یک بند ء بستہ تاں، بے کدی

کدی ہے بند ء مار ء دیم ء لاچار بوت و انچش آپ، ملکان سیر آپ کھگ

بگیر ریگتاں تہا غرق بوت

دبیکہ بند پرشت تو ر د ء مَرُوم گوں . نا اُمیتیں چتان یک دگر ء

چارتیاں، بے ہرنا امیتی ء قلب پر آیان گژن و سنگڑی ات۔

پیشا ہر سال ء آہے بند ء بستنت، پدا لے آیانی طالع ات کہ بند

بمانیت کہ پُرو شیت !

انچش ھلک مے مردمانی زند نیم زندگ دنیم مروگ دنیم گژن

و نیم سیر لاپی ر تا ارج قرناں گوژنان ات، بے ھلک ء، ریگتاں ء و

سونین آسمان ء یلہ دمیگ ء حیاں کدی ہم آیانی ٹکر ء تانہ یات !

آنکہہ پر یک کمین مدے ء آوتی ھلک ء اشتنت و پے لگشت ء

چچین کوچک ء رادگ بوتنت، " لگشت " ء کوچک۔ ارج ر د ء

سنی ۳ میل ر سر ء ات اُدو ہر ر د و زمین ء یکسر جتا ات۔ ادا زمین مک

ات، سنگ ات و ڈلی ات کہ بگیر ارج چانی د ر ٹچکاں دگہ یک کا

دبُوچ عہم اُدو ددی نہ بُت۔ ادا حراگ ء د ر ٹچک صد ہزار لانی تہا

دُور سر نہ گیں کہ حانی ندرگ ء تہا اوشوک اتاں۔

مہلوک ہارگہ ء گوں اولی گواتاں د ترال دگشت رسنت، و تی چان

جو زھگ ۽ ڈول ۽ بگل ۽ کُرت اتاں سے چار سال ۽ آیان آپ
 دیگ ۽ رندوچہ لُدگشت ۽ ترندیں رومواں کھینگ ۽ رندوں آیان ات
 دلی تچان گیشترین امیت ات امیت بکنا پس ۽ را بونگ کہ نون آپیر و
 حج ات یا بکنا آکدی ایں مُرتت بے زھگ زندگ اِشت ، ورنات
 دندور آورانت کہ نون اے نچانی حرماگاں چُ کنت ودارت ، پھر بندیت
 کہ اے آئی پس ۽ کف انت کہ آئی بہر ۽ اختگ !

ہر سال اپریل ۽ ماہ ۽ دہدیکہ گوات ۽ توپان کوچگ ۽ سرہا حاک
 شان کنان دُجشان ، دوقی دیم ۽ آڈکین ہر چیز ۽ تیلانک دشان بونت
 تو لُدگشت ۽ ہر مردم ، اھوار ۽ تہا مشکول گندگ بوت ، زین پُج ۽
 اسپتین ٹالییاں مادہ گیس پُج ۽ سری ٹولان گوں بندگ ۽ تہا ہر مردم
 در چکانی سر ۽ بکات کنان بوت تاکہ تخلیق ۽ عمل سہورین حرماگانی
 صورت ۽ پند بییت ! . . . . .

ہے ساعت ات کہ اودو مردم دلی کھڈانی دیم ۽ کیر و
 دپ گیر ۽ ایہ کرتنت و پہ لُدگشت رادگ بونت ، لُدگشت ۽
 گوں سربگ ۽ آوقی بانلی کبلانی سر ۽ پُج ۽ مولٹرائی حاک ۽ دور
 کرتنت دلی سیاہ تہارین بانان تہا پُرتکا رند دومی سوب ۽ پُھوار
 رادگ بونت -

اھوار ، پر آیان عید ۽ اُٹ ، کسان مزن ، زالبول و مرد ، پیر
 ورنہ ہر مردم خندان ، شان و کپان مچانی چیر ۽ گندگ بوت دکدی کدی
 یک زہیر دیک ۽ چست بوت ، بہر دست دلی جاہ ۽ اوشتات ہر جم

ہوار، "مرد گرماگ" مومس احت
 مہلوک وتی بان دشمنی آنی تہا حیدر جان حرماگ پگت بولبان
 دلینت۔

گون روج رز پگت و وھدیکہ، ریک اتج روج رگری و رند
 وتی دم و کشت تو یک نوکین امیتے دلانی تہا سرچست کمان بوت،
 ریکانی سر و نندوکین مردم وتی شیر و صوتاں بنا کر تنت کہ اے شیرانی
 تا جانی بڑ جاہ و ہواری، دوری جاہ و نذکی و نا امیتی بڑ جاہ و
 امیت بڑ برٹش پتر اتنت، چیا کہ نون حرماگ پگت کات و نول بلین بڑ
 مومس ات ۱

حرماگ شاحانی سر و پتر اتان
 یکوار دوارگ مہلوک بڑ گل و چیچا گندگ و اشکینگ بوت، بہرست
 و یک "پات" بڑ دہر مردم وتی بچ و سر و تندک پاتان، تہا حرماگ
 انجش بندنگ انت چو کہ بان این مرگ وتی کلام بڑ تہا آھکاں رکھینت۔
 گرین گواتان روپور چکان بوتنت، نا، بچان بوت، ویک ساعت
 بڑ ہما احت کہ گواتان جاہ بڑ، حب، بڑ ہرنیگ و اتالان بوت
 یک ٹول بڑ ہم حرکت نہ کرت ہر چیز بزاں بوشت بت داے
 حب بڑ تیا حرماگ، پگت و پات، بڑ تہا کپان بوت
 کس بڑے

صدائی پم اتان، و ہر کس بڑے کہ باز پم اتان، دیوانانی تہا ذکر
 بہانی بوت کہ بچار امبرال فلاں مردم انکس گونی حرماگ زرتہ
 . . . وتی حرماگ کس بڑے چماں نہ پانت؛

گوں حُرما گانی بچ کنگ و کیوار دوارگ اشتر، گوک و حرمیج
کنگ بوتنت کہ زن مزل یکوار پرا دودھ ۽ ہا ملک انت کہ آچار
کنڈ ریگستان ۽ تہا گیر ات . . . .
حک ۽ بزرگ پر مکانی کشار ۽ در پکتنت و نا بول کھڈ و شنگی
آنی تہا آسان روک کرتنت ، اچ چاہ ۽ آپ آؤرتنت و ہیزگان ،
منتنت ۔

مردوتی مکانی شون دشرپ ۽ تا مشکول بوتنت ۔ بچے اعم کلان
گیش کار بند ۽ ات کہ پاری این سال ۽ ہا ریک ۽ بند ۽

گڈی این نشانہ بگوج کرتہ تاں کہ زن گز ۽ در بچکانی شنکان
دایدگ جک و کننگان برآن بند ۽ سر ۽ ایر کننگی ات و پرا کین کننگی ات . . .
و اے شکین کاروات ۔

مردچی چار جہیت کار ۽ جنوک اتاں ۔

نون یکت دم نے پیش آدی کار ۽ گلین فہتلی کرتنت چیا کہ
ریگستان ۽ گرمی ودان ات و روح سر ۽ اوشنگ پر آن شکل
ات نون در بچکانی چیر ۽ دی خشکینان ۽ آپ ۽ تہا بڈ دیان آدی
باخوانی و رنگ ۽ رند در بچکانی ساہگ ۽ تچک اتاں . . . .

ریگستان ۽ چاران و مرید یا داحت ۔ یک ملک نے آئی گوشانی
تہا شردنگت ، آئی دوئی سنگتانی من منگ ۽ توار آن گوشانی تہا
احت آپھس آپھس ۽ تا جبرکنان اتاں ، چیا کہ مرید آیانی مسترین
نگت ات و آئی آرام ۽ حراب کننگ نہ لویتنت ۔

میرے ۶۰ سال وچہ گیش ات - آئی پس بزرگئے ات ۲۰
 وقتے پس و ڈول و بزرگئے بوت - بلکنا پر آئی وگہ راہ وے نہ ات
 بگراہے بزرگئی و !

بتیں رھ آگوں تا چاقاں ہوار کپت بلے کا چاکی پر آئی
 انکس اندان نہ ات چو کہ آجیاں کرت پیشا آ مجبور بوت
 پدی بزرگی و بنا کرت ، آردس کرت ، زھگ پیدا کرت و پوت و
 کارگرانی یکت چھتے گپت و دتی پس و یک مگرے زمین و آباد کرت
 چیا کہ آ دتی طارح و زانت -

شب و در چانی گلاباری بر آئی کو پہنگاں بازاتاں بلے آتر کلان
 مزین گلاباری آئی جنک و سہین ات -

پنج سال ساری آ دتی جنک ناز و گوں حسین و سیر دات
 و آ و لایک زھگ وے بوت آئی مرد حسین دور ہما کچائیں راہ
 سرو کار کرت کہ ہما آئی حلک و لدگشت ، یکجاہ کرت ، آ و راہ ہار
 مژد رست ، بلکنا آ حلک و بکوں مردم ات کہ آئی کیتو و
 کلدار ات ، چہ جائیکہ ایگہ حلک نقدین زر و داب و ہم نہ
 دلیت - و مرید دش ات کہ آئی جنک و زند آسودگ بیت
 وے نوں سھیں و حال بر آئی کو پہنگاں گواچنی گران کپت و آہے
 بار و ہر جاہ برت ، ہک و تھا حلک و مسیت و و بند و سر و
 درائیں حلک آئی جنک و ملامت کرت و کس حسن و ملامت
 و نہ چارت -

نول کہ آ دتی حمان بوج کرت تہ اول حال

۱۔ مرکہ نکرانی نہ ات -

آپاداحت، دتی سرور پاک و لببت وقت ہیرا مانی نیمگ و دست
ملوک، رحیم و محرب دتی سچانی گردان شانان پاد احتہ مان، آہ
عمر ہا دنا اتان داتح دتی نوک ورنائی و بزرگزی ہا مشمول
کہ سال و آخر و سے چار گونی گلد آیان رست کہ ہے چنگ و پستا
آدتی روچاں تہر کنان اتان . . . .

گون آسانی پاد آئیگ و گوک دتی چھاں بر آیان جتان و گلتان
ڈکار و سر و در بینتیت -

برایش ہم دمہ برتہ گنت، یک کارگیرے و گوک دتی دستان
پوشکاران مرید گوشت -

”او“ ملوک گوشان بوت آئی کسانیں چم برکش دانت - او
آحیوان انت، ساہ دانت بے محسوس چو سے ڈول و کنت، مان
گوشت کناں بے ایشان زبان نیس ،

مرید بشکندگ بوت - فرقے نہ کپیت، کہ مان محسوس کناں یا کہ
آیان توریت، اصل جبرایش انت کہ مان را بند، و بندگی انت
مان را کارکنگی انت . . . . ہر دودہ کال . . . . تنکہ صہہ بدیت
دوانگ آ آسمان و نیمگ و چارت - بگند ملوک جہرودی انت۔ براں
کار و بنا کناں ،

رد کی نیمگ و، اہج ریگستان و دوہی دنگ و گوندہ
سر و جہر دانت - اسے پنہگ ہمین اسپتین جہر کجا، سر بہ
ارشتوک جال ڈکار و انیاری و چالان اتان، مرید ہے نشہی ایں

جبر سگ دوست اتاں کہ نون ایشانی گنگ و رتہ آوق دل و
 تہا رشی و یک ہرے محوس کورت کہ ہمیش گوزمند و سر و چٹین
 جبر آ و راگول یک نوکین د بے پادانیں احساس نے و گول و چارہ
 گیت کہ سے جبر نہ دیم و احساں نہ پست و سستاں چو کہ آیانی ارادگ
 نیت کہ کجا بردان . . . . و مرید و آیانی ہے بے ارادگ دوست

ات . . . .

دوارگ ہر چارین بزگر وقی گوکاں جگ ، زمزیہ و کیناں گون سنخ
 کنگ و رند و چپان گولشتنت ، "دیا الہین" خیر ،
 گون زمزیانی توار و بجکانی چیر و سران سرینان کارگہ پہ کار و
 رادگ برتاں -

بند اچ اداں نزدیک ات - گون سر و گنگ و کار بناوت -

انچس اولی دار آ گزانی در چکان برات آیان بند و سر و
 سواران بوتماں د پدا ریکانی بس و کیناں عنت دیاں حاکانی پلکوتاں
 زوران و بند و سر و ماں گجان برتاں ، کین و ہدیہ ڈکار و تہا ہشت
 تو آگوانی لیکان تاب دیاں بوتنت کہ اتج ایسی زمین و سینگ و ران
 بوت ویک دھنزد دھوت نے پاداحت ، گوک پوشان ، پادان زوران
 دیکانی تہا ہڈ گران بند و سر و پہ بلائے و لگنت و کین و یکم
 چپی کنگ بوت ، گوک پرد و وقی کڑ یگاں اج کین و وپ و چہ
 رکھینگ نے خاطر چار دست کمان بوتنت بے کین آیانی پاداں گون اورنیا

بوت . . . .

روح باز جال شنت بے گر مالنت تنے و مدی مک و دل و

ات ہر جامین بزرگ حید جان اتان - وقی گرامتت ۶ دوسری
 آگوان سرء زار گزنگ و تا در شان کناں اتان پیشا برنگ ۶ گزنگ
 پوک ، جان تہ تہے واجگ ، دچی ، ہمین توار ریگستان ۶ تہا پتنت
 بے ادا آمان اشکینوک بگیراج آیاں وچہن گزانی در بچکاں دگر کس :
 ات !

دہیکہ مریہ چہاں بزرگرت تو دایت کہ رحیم ۶ جپت جال اوشوک
 ات و رحیم پہ گت ۶ پھر ۶ شہر و صوت ۶ جنان رانت -
 ' آدم بڑتہ ، پیشا صوت جنت ، مریہ حیاں گرت - آ ۶ رامریہ
 توار پہ شہری دگوشش بولگانہ ات ، کیت ۶ آکار ۶ تہا مشکول
 ات کہ گوانی پڑنگ و کین و زمیریانی توار آ ۶ را پہ گوشش دارنگانہ
 داشت و دومی گوات مخالف نیگ ۶ چکہ گات کہ کدی کدی مریہ
 توار چٹ اوشتات -

مریہ ہم دم بڑتت - آ رحیم ۶ گوشادنگ لوتت - آ اوشتات
 و گوگ ہم اوشتاتان ، آدی جاہ ۶ سگ بوتنت کہ آیانی دلہند
 ۶ سرء ہمایک ہم دیا بولگانہ ات کہ کدی کدی جو کہ ماہی آب ۶ تہا شہرت

محراب ہم اوشتات ملوک آیان دلایت تو دتی کار ۶ بند کرت
 نون آہرے رحیم ۶ صوتان گون دگوشش اتان - رحیم درامیں ملک ۶
 تہا پرتی صوتان نام کپتت ، آئی گت ۶ تہا یک شیر کنی دلذت ۶ اوت
 کہ مردم بکوار ۶ اکاں آ ۶ را گوشش باشتین تو ہر دار پہ گوشش

دائرہ و واہگ دار بوقت پیشا ملک رے درائیں شادہ و درشتیاں
 رحیم ساڑھی ات، کدی کدی آگسٹ تیا بیکار بونین تو موتانی جنگ
 تہا دتی دل و ہرز آدرت۔ واسے دہرے ملک رے رنگ آن کھڑو
 دپے و ہرج بھرتاں و زالبول دتی سردگان کون مشکانی بدے و اوشتوک
 آرو راگوش داشتاں، آپ آیان پادراں مچان بوت۔۔۔۔
 نون رحیم ہا صوت و جنڈگا ات و ہیکہ سے درائیں ڈیہے
 در آمدی ارش کر تہ تان۔ پیا یک یلین مرد رے پیدا بوت
 کہ آئی نام غیل خان ات، غیل خان در آمدی آئی ریم و یک اوشت
 دہو پتنگ و بیٹرات جنگ کرت۔ در آمدی آن شکست وارت
 غیل خان و آئی سنگت سوب رے داٹھند بوتان۔۔۔۔
 وھدیکہ آدتی صوت و ہاس کرت تو ہرے خیال کرتان کہ
 ایش نون بتا برنگ!

دور ردمج نون کپان ات۔ ریکانی چھپر برکش دلیان اتان و
 زودین ریگر و تہا بوچانی تا آکس و ماں اھت۔۔۔۔
 آدتی کار و بس کرتنت و پر ملک و راوگ بوتنت۔

وھدیکہ مریدِ دتی کھڈ ۽ تہا پترت ، تر آئی جنین نیاد ۽ سرڈ پک
 ٹھنگات ، آئی ۽ کر لہج ۽ بیماری ات۔ مرید آ ۽ راہ علاج و ہر
 ہر تے بے آئی نا جڑی یک ڈول ۽ آئی بدن ۽ حوان چر شان ات
 مرید ۽ خیالات کر آ ۽ را شار ۽ بارت دیکوار شترین دار دین ۽
 آ ۽ راپکنا ٹینیت ، بے آج کلان ساری بند ، دہما ٹنگل ات چاکر
 گرماگ ۽ ہور اتح چان اندر اتاں . . . . . ات بند ۽ پد آ ۽ را
 دتی جنگ ۽ شون ۽ ہم کننگی ات۔

نار۔ آئی جنگ پر آئی نان آدرت۔ آ اسٹانی اسٹانی
 نان وارٹ چیا کہ امشٹی حلک واجہ ۽ لوگ نڈ بند ، ۽ باروا لہتین دگ
 فیصلہ کننگی ات ددائیں مردمان ادا ساڑی بوگی ات۔

حلک واجہ ۽ گس حلک نیام ۽ لوگوں ایدگہ گسان درست نہ بوت
 پر چیکہ حلک واجہ ہم کھڈ وشنکی این گس ۽ تہا دتا کہ ات . د اعلک
 مردمان چہ یکے اتے ، ایوک ۽ فرق ایش ات کہ گس واجہ
 کھڈ دراج و مزن و مکین گیشتر اتاں کہ اتح آیان یک ۽ آئی
 مہان خانہ ات ، ددہٹی ۽ تہا مرک و شادد ۽ رسم بوتنت و ایدگہ
 کھڈانی تہا آئی جن و ذھگ اتاں۔

حلک ۽ تہا گوں حلک واجہ ۽ گس ۽ ہوار یک گس ۽ ہم
 چار دیوالی نہ ات ، درائیں حلک مردم گوں حلک واجہ ۽
 ہوار بے دت و یک آدگر ۽ چو آدینک ۽ درا اتاں

حک و اجماع مراد ایک کہن عمرین شک نے ات آن اسپتین
مُود اسپتین ہوا تک واسپتین بدت گوں آنی سپورین دیم و سکت
نادار دراکرتاں۔

آوتی پنج دھدی نماز و کرت۔ پہ منگ گپت جت، حک
درد و دتی درد زانت، حک و دستی آنی و شتی اتاں۔
اکی گسٹ در پہ ہر کس و پنج اتاں۔

اسج و تی پتس و مرک و رند آھک و مزن بوت۔ دھدیکہ
اکی پس کزیت کرت تو آپچول ات، حک و مردم مزنی و پاک و آنی
سر و ایر کرتاں، دو روتج دھول د دماغ بوت و آھک و دیم و
تسم و ارت کر چوتی پس و آھک و بد و اہی نہ لوٹیت
و پر آئی جوانی و و تی در ایس تو تان کار مرز کنت۔

حک و مردمان بر آئی بھروگ اٹ، چیا کہ آنی پس دیووک
پہ لے حک و دتی حوان دانہ تان ا

نوں مراد پیرات، بچسہ پیری و تھا آ ملک ان چارت فیصلہ
آن کزت دہرا و کین مردم و دیلان چہ و ترا معلوم مار کزت۔
پہ بندہ بندگ و آسک پریشان و تلو سگی ات، آ لوٹت کہ
ہر چکس زوت ببیت ہند بندگ ببیت تانکہ پہ گر ببین بزرگان
امیتانی مدوح و ہرگ بدت۔

آہ را امان ات کہ گوشتہ گیں سال و ہند و سرد پہ
دلھی کار نہ بوتت کہ اجم ہمیشی سبب و بند آپانی زور و سکت
نہ کرت و پرشت و ملکان اینار و شک کزت و دور دات د پہ

بزرگاں نامیتی آڈرت۔

نوں ہر مردم اُج لدگت ء دتی 'نا' ء گڈی این زرو
بج کرت دود ء اصدت زاسے موکہ ات کہ درائیں ملک ء
قوت ء پہ بندغ بندگ ء آرنگ و پُج کنگ بیت د
اسپہ مراد ہے درگت ء اسے پُج ء لومائینت
مرادیکت مزین باشت ء ء مہجکہ ات کھڈ ء تھا
کوٹ تالان اتان و باشت یک کتار ء ایراتاں۔ کھڈ
تھا تہارین روشنائی ء ات،

چراگ ء زردین روشنائی پہ اسے دراجیں کھڈ ء
کم ات۔۔۔۔

ملوک کھڈ ء تہا پتراں بوتان و بالستانی سر ء سردشک
جناں بوتان۔ آڈرا مراد ء دیم ء چارنگا اتان۔

مرید اُحت دیکت کنگ ء ء نشیت۔ آھکگا ات چیا کہ
تان ورنگا رندا آپ نہارت و نان برائی گران کپتہ تان۔
آدستا عیسیٰ ء اشارگ کرت کہ آ ء ناتاس ء آپ بدت
دستا عیسیٰ پُجی ء تیام ء ادشتوک ات، آن دست ء آپ
ء جگ نے ات دیکت تاس نے کہ گوں ہر اشارگ ء آ آپ
تاس نے بے مردمان تپک کرت۔ آپادشپا دات، آن پانگ
برائی سر ء ترند ترند ہدوک ات و شملہ نے بے آن سینگ
کپتہ۔

دستا عیسیٰ ورنائیں مروئے ات و آنی سیامیں دیم ء

گوں آئی سپاہیں ریش زیدار درانہ کرت بلے آتی ریش و بردتاں
داردم ء دست جت چو کہ آ ہمیشی تھا آدش صورت دراکنت . . . .

دتی پس مابست ء پیر بویگ ء رندا آ هلک ء آہن کاری
دوستا کاری ء بنا کرت۔ نون غمی دوشی ء مچی آن آ مہلوک ء آپ
دچلم دات، ایان لوہیت، کونٹ تالان کرت، آپ آدرت آسان
روک کرت، دھول جت، سرنگ جت دکارچان تیز کرت . . . .
بزان هلک ء درائیں کار آئی کو پہگان ابیرمان و آتی دستا

کاری ء سر پہر بست

نون آمرید ء اشارگ ء رگون تاسے آپ ء برآئی تچک
کرت و گوشت ۔

”بگند مرید یک ماس بے آپ ء یک کاسگ ء دھان بیت“

”بل کہ بند جوڑ بیت، ڈکار آباد ببیت، آئی کاسگ سرجاں“
مرید پہ حندگ گوشت ۔

”بند ء نہ بوت ژند ء بوت، دستا علیے گوشت ۔

آج الیشی پیش کہ مزید آئی جبر ء جواب ء بدایتن مرلو
گوں مہلوک ء تراں کنان ات ۔

”بچار بند باز کار لویت، باز واہری لویت و باز

جہد لویت . . . . بند نہ بوت ماں ء بان، بند است ماں

استان . . . . پیشا بند سے زندانت و سکاں لے

واری بند پرشت بزاں پتاں آج شے ء نہ منت،

مراد دتی دیم ء نندوکیں بزرگانی چوڑھکاں سادہ گس

دیمان چارنگا رندوتی حبران جاری داشت،

«من لوئین کہ بندہ سہرہ پکت اشتر و بییت ...
باریں دستاں برزکنت کہ چنکس جپت کارکنتت ہ ...
من زاین کہ شہکت و یک کارگیر و نگ رانت ، کسٹے و
آرہ را نظر کرتہ ، بلے منی صلا ایش انت کہ جنگی حان دتی ڈگہ
بدت تو کہ جپت و جورہ بیت ... فرق و نہ کپت کہ اگہ
ڈگہ و کارگیر و جپت و بییت بلے ماں را کار درگیجگی
انت ... مے مکسد بند و بندنگ انت ... خیر تو شما
بگوشنت کہ چنت کارگیر تیار انت ہ
بازین دست تپک بوتماں مراد آیان حساب کرت و سک و ش
بوت ۔

«شتر گدا باندا کار و بنا کنگ بییت ، چیا کہ بندہ سٹے
زندگانی انت وائے کار و تہادیر کنگ بییت ... اتح
شما کسٹے چیز و گوشنگ رویت تو بگوشنت « مرید دتی
گان صلا کنگ و رند بزرگانی نیمگ و دگوش بوت ۔
رحیم ، مراب و چارت ، مراب جنگی حان و ، جنگی حان
شک و مے گپ کسٹے نہ کرت بلے مرید خیال کرت کہ
آرہ را چیزے گوشنگ انت بلے اتح ایشی پیش آ و
راتاس و آپ درگی ات ۔

آدستا ہیے و اشاگ کرت و درستا گوں دتی پشین
ہادان ہینگ جیاں ہمان تاس و آبان شک کرت آمان

ہتا بڈو دیرگا رند مرید وقی سومان دیوان ۶ دیم ۶ دیمان بوٹا ،
 "گواہی بندے زندگی انت وایش کہ ماں راتوقی درائیں قوتیاں

کارمز کنگی انت - امبران منی صلہ ایش انت کہ بند ۶ چپ و راستیں
 باسکان سکت کنگی انت و لکین دگہ کشادگ کنگی انت پرچا کاپ
 ۶ زدھر ہمیش باسکان نیگ ۶ بیت و مدام آج باسکان بند پرستہ
 . . . . . راست کہ بند ۶ نیام سکت ببیت بے آپ دھدیکہ گول
 نیام ۶ ڈیک وارت و ترا باسکان نیگ ۶ تالان کنت . . . . .
 شھک ۶ خبرانت کہ پاری من د آ بند ۶ سر ۶ اوشٹوک اماں
 کہ باسک بڑنت د آپ غرپان ۶ درکیت . . . . . منی دہمی صلہ
 ایش انت کہ بند ۶ سر ۶ خیرات ۶ بیت -

بزرگانی ہتا بھپس بھپس بنا برت و دوارگ مراد ۶ تواراحت -

سے شرن تجویزے من گوں ایشی ہواران - منی سپاہیں کاریگر

پہ بند خیرات انت -

"داجہ سیائیں کاریگران خیرات کنت گڈا بند ۶ سر ۶ کارکے

کنت ؟" دستا علیے کہ تے وہی چپ ات دل ۶ وار نہ

دات وانج وشی ۶ وقی مکو گول ۶ برجا داشت بے کس

گوں آئی جبر ۶ دگوش نہ بت و کس ایشرا محسوس ہم نہ کرت

کہ نیام ۶ اے پے جبر ۶ بوٹا ، دستا علیے مسکرہ کرت

و کدی کدی آئی مکو بیباک ہم بوتیاں دے آئی مسکرئیں گپان

کس دل ۶ نہ کرت چبا کہ آج آئی مہلوک ہے امیت ۶ داشت

"کہ آدستا کار ۶ دوستا کار چشیں مسکرہ کنت - . . . . ."

مریدِ دتی حبرء تمام کنان گوشت
 " بند مزین خیرات و لوٹت - گوک مزین ساہ دارء پے بند

خیرات ببیت :

چراگ و پلتیک برز بوٹت دؤں رپ رپ کنان ات دتا
 عیے پلتیک و جمال کرت تو صاحب خان اُجج آئی چلم و لوٹ
 صاحب خان حلک و تا پے دتی طاقت و نام کپتت و ہر کس گوشت
 کہ آسیائیں پیگٹ مہران پے دتی دست مُشت و زیان کرت نوں
 آچ چپ چلم و دھوت دیان چاران ات
 دتا عیے و یکوار دوارگ دل وارنہ دات و چوک کس وے
 کھڈ و تہا شو باز کنان انت -

" من ملا و شوہاز کنان اُن کہ فاسخہ و بو انیت
 من دلا گیش دعا لوٹان چیا کہ شے ہر دودہ کانی مکد یک وے
 و انت - بیائی و چک و لپ متا رسیت و چک و لپ وے آء
 را . . . کجا بوت وے ملا ؟"

پدا دھدیکہ آئی چم بے ملا و کپتت :

" ملا تو حلک و بلہ آل گلتے من حلک و دطش
 دطراں و جوڑ کنیں . . . دُعائے کبن کہ بند جوڑ ببیت و ہور ببیت
 ملا مراد و نزیک و بالشت و مجھک و تا عیے و گپانی سر
 بشکندگ بوٹ، ملا دفا یک نیام عمرین مردم و ات ، ہلوک و
 حلک و میت و نماز دات ، حلک و دھکاں - سپارگ دانینت
 پدادتی کھڈ و تہا پترت کہ دوارگ کس ۱۶ و رانہ دلیت ،

کدی کدی آہلک ، نا جوڑاں دم کرت یا آروس ، نکاح و مرگ
 نماز جنازہ ، وائینت ۔ بزرگ آنی گپان باز پہ ہوتی گوش داشتنت
 دے ملا مدام حلک ، گپانی سرعشت ۔

سہ بزاں فیصلہ بوٹ کہ بانده درائیں حلک بند ، سرعہ پہ اشعہ

بج بیت و خیرات ہم بیت "

مراد وقی فیصلہ دات و بزرگ پاداشتنت ۔

---

(۳)

ہماشپ مُردیہ ہر چیز اچ دل ء بُرت امید از بندہ

حیالان . . . .

بندہ بندگے کار آئی دل ء تا نوکیں اومانان چت کرتے،
 اسے داہگ و اومان آئی و شحالی، پر امیتی و میر لاپی ء اماں، آوت
 و امانی تا فرق بوست کہ نون آ خیال کرت کہ بندہ بندگے ء رند
 دھدیکہ زمین آباد باں گدا آئی درائیں دام ہلاس باں . . . . یک سیاہیں
 پیسگے ہم پر آئی پر نہ بیت ! و آوتی جنین ء ڈاکٹر و حکیمے ء
 نشان دنت دھدیکہ آوتی کرمان چہ گوئی مے دھان بہا کنت ، و پدا
 آوتی جنک ء ویل ء گوں حسین ء گپت و رپے ء پد دور کنت
 . . . . ہماشپ آسک گل و بال عطرات کہ حکم ء مچھی آئی
 خیرات سے خیال ء منتیت

آوتی خیالانی تہا داب شت

آئی جنین زیتون درائیں شپ سحت . . . .

سوب ء مالہ آپاد آحت -

مردچی ہر چیز حکم ء تہا چو عییدے پیم ء ات -

ہما روح درائیں حکم مسیت ء بُسج بُوت ، باز مردم نوکیں
 پُسج گورے ء کرنہ تاں و گوں دت ء بگل کشی کنان و حندان اماں
 مسیت ء چہ ہاس بونگال رند آوتی گوکانی دیم ء

کاء مانگیٹ ددوارگ دتی نیاری ء کُرت و پہ دتی گوکانی
 گیر ء راہدگ بوت کہ تنے وحدی آدتی کاٹان ہاس کرتہ تمان
 بورین گرگ و پست و ہڈتی این گوک وتی سر ء گون تنبہو ء
 مٹان ات -

مرید جگ ء بے ہرودکانی گردن ء ایرکننگ ء رند زمزیریل
 زرت و ہڈتی این گوک ء پست دست ء تہا پہ زور جننگ ء
 رند گوشت :

مردچی تراست بوئگی نہ انت . . . . : مردچی تی اے منگی
 منگ نہ بیت - مردچی ترا بند ء سر ء سکت کارکنگی انت . . . .
 گند سنی بورگیس کارگیر چنکس شرانت آئی ڈولیں کارگیر درائیں
 حلک ء تانست -

آبورین کارگیر ء دست ء تا دلاسا دیال بوت چہ کہ اوج
 آئی آو راج کلگ ٹے نہ انت -

مرید مردچی انکس دشت ات کہ آدتی گوکان گون چو مردمان گپ
 جننگ کا ات ، ہرودیکہ مرید دشت بوتیں آگوں آیان بے ڈول ء
 گپ جٹ -

مردچی تو درائیں حلک دشت ات

وحدیکہ مرید رارگ بوت تو راہ ء تہا آایدگہ بزرگاں دیست
 کہ گوں دتی جبتان پہ بند ء ردان اتان ، حلک و بند ء نیاما یک
 مرد و دصوت ٹے پاداحتت - و بزرگانی دیم پکی پکی اتان .

وحدیکہ اسے مچی بند ء سر بوت ، روح مالہ اوج ریکانی چھراں

د تارُ ز شانتت. ونون هر چیز روح و تا برکش دیان ات
 . . . . . دور آج حلك و زالبول، پیرو و رنا دزبگ شینگ
 په بند و رادگ اتان، بکنا درائیں حلك مروجی ادا پتخ بوآن
 ات -

گدسروء حلك واجه مراد و تی چھڑی و هکینان آیان بوټ، آئی
 نوکر و خدمت کار آئی پشت و و تی پادان زوران اتان
 و هیکه درائیں حلك پتخ بوټ تو خیرات و سیائیں گوک و چچی
 و نیام و آرنگ بوټ و مراد و توار آیان بوټ

لے حیرات په حداره راه و انت . . . . . خدا که بیا
 مهربان انت . . . . . خدا که مئے عرض و اشکینت مال
 ابح آئی داد و نامیت نیاں، مئے سروء آئی رحمت
 بیاں مئے اینارین دگاران آپ برسیت . . . . .
 . . . . . زل من ملا و چه دست بندی کنان
 که آدعلی یات بکنت -

مراد چپ بوټ

ملا دیم و سرش، درائیں چم بے آئی دیم و سک اتان
 آ و تی داستان تچک کورت، سروء برز کورت، چماں نز کورت
 ددارگ سروء حال آدورت چو که آ و تی دستانی تا و تی دیم و
 چیردنت و لے آ مهوران ادشتات و تلاوت و بنا کورت
 تلاوت و رند آ دعا لوټ

یا خدا مے سرءِ رحم بہن ، یا خدا مے ایناریں ڈکاراں
 آپ بدئے ، یا خدا ماں را سبز بہن . . . . ؟
 ملا دعا لوٹان بُوٹ و مہلوک گوں آئی امین کناں بُوٹ سوزیں
 آسمان ، حازہ گیں ریک ، کسان کسانیں بوج و ریگستان و
 تایت یک دور دورءِ اوشتوکیں گزٹے درچک آیان چاران بُوٹست . .
 مریہ مہلوک و پشت و اوشتوک کدی ملا و توار و اُشکت و
 کدی ملا و توار انکس کم بُوٹ کہ تن آئی گوشان سر نہ بُوٹ ولے گڈر
 آملائے گڈی اپی گپان اشکت .

کہ یا مے بندءِ توبے رکھنے
 ملا دعا کت تو خدا عیے وستاء و ڈکی و صد گڈ روج و
 ہتا برکش دانت ، مہلوک سُریت - بہتین دگہ مردم گون وستاء
 مک بوتان و گوک و گوں چٹ و ساداں بندگ بوت و دوارگ
 بندے جال و سہورین خون ستچان بُوٹ . . . .
 بہتین ساعتان درائیں گوشستان بے مہلوک و بہرکنگ بُوٹ
 ہرنیگ و کوکا دو جگائے توار پرشت
 بند و سرءِ کار بنا بُوٹ

مرید گوں یک نوکین دل و جسے کارکنان بُوٹ
 آچشیں جوش و کدی نہ دیتت چو کہ زن ملک مے مردمانی
 دل و پیدا بُوٹ و بلکنا اے بہا سون مے کار و کردار انت کہ
 بے بندے گل زمین و ریگ ، مرید حیاں کرت -

(۲۱)

یک روپے دہیکہ خریدتی لوگ عااحت تو دلیت کہ آئی
 جنین رء حالت کمکین شرتراحت، آسکت دشر بوت کہ مردچی آئی
 جنین گوں آئی جنگ ناز عا دست کمک انت۔
 آئی دل عا تسلابوت

آوتی دیگر رء ناز عا و نت نہ سرت چیا کہ آسکت دم تبت
 و مردچی آئی دل عا و شتی رء لبر چت بوآن اتاں کہ آئی جنین
 کہ ہر دھد عا نپاد رء سرء کپنت نول شرتراحت۔ آوترا کونٹ رء
 سر عا دثر دات کہ بے کھڈ رء دیم عا تالان ات۔
 یک سردین گوات نے ابح ریگستان عا آئیگا ات۔

ناز تندور رء سرء تندک نان پکہ گات۔ آئی زوالگانی
 ٹرپ، ٹرپ نے توار بے آئی گوشانی تھا آئیگا ات و نان رء دشین
 بو آئی پونر رء تھا آئیگا ات کہ گوں اے بر عا ہوار دھوت رء
 بوہم مان ات۔۔۔۔

ذیتون پس و بزبان شکی رء تھا پتر نیگا ات کہ حلک رء رنگ
 نون حلک نے تھا پترتیت کہ ہرنیگ عا کار و گور نے تھا مان
 شاننت و ہر مردم وئی ساہ دازو پدا سچان آ رء را کھڈ و کوند
 کنان ات۔ زبگانی گویگ نے توار آئیگا ات و ترک و ہی بوٹوکیں
 زھگانی کانٹرلگ نے توار درست بوت کہ آیان ماس وئی کارانی

تھا دست گٹ اماں -

دواگے تون پر آئی سردی تاس نے آپ اسج شک و نمبر کرت آوت
آپ مکین تمام کرتنت چو کہ شک نوک ببیت -

آپانی درنگا رندا آئی جنین جست کرت -

ن ناز و پس! تو زمان و کہ تو گوں بند و کاران ایکس مشکول برنگے

کہ تو حکیم و فاتحہ نہ شتے گے اگہ تو باندا کیوارے ادا بلگے تو
شر تربیت . . . آخر ماں یک ملک و تھا زندگوار نیکا ان امرک
پر دریاں ایرانت - مردم چم آں چو برز کنت . . . پیشا تو بانده
فاتحہ برو، بند و کار بو آن و روت . . .

مریدہ فی جنین و جبرائیل شکت -

حکیم یک پیر مردے کہ بہتین روتج ساری کریت کرت - و مرید و

ایکس موکہ نہ رست کر آ فاتحہ و بروت - دلے اوج و تی بند و کارانی
مشکولی و ابیدیک دگہ سبب نے ہم اش کر آ اداشت نہ کرت
و آ ایش ات کہ ملک نے ہر مردم فاتحہ خاطر اگہ کس نے گیس
بشوتین تو آ رہ راگوں مردکین مردم و خاندان و چیزے کمک پہ
ذر کنگی کپت کہ اتج راسے مدت و آ یانی حرج درتج در کپت . . .

مرید و ررگوں نہ ات - آ حیران ات کہ چے کنت - فی جنین و

چون بگو شیت کہ اتج ہے سبب آ فاتحہ و شت نہ کرت - آ مالہ

اتج ملک و دگان و وام زنت - نوں دگہ وام ہم بلکنا کس آرو را
ماتین! بٹائی تے دہی دورات، بند تے دہی جوڑ نہ بوت و فاتحہ
و تی جاہ و اوستوک ات . . .

آگوں و تی جنین و گپ نہ جٹ -

زیتون زانت کہ آئی مردہ پے دیلے - آشت اتج وتی
 داری ایں پیٹی ء چہ پنجاہ کلدار درکرت دے آئی دست ء ایرکت
 زیتون اے زران مہلوک ء پڑمان ریگ ء چہ کثت -
 مرید وتی جنین ء دستان دردت دات - آ وھدے وھدے
 گول آئی منت کہ آیت چرایس بزرگے کہ دینا در تا اتج چیزے
 نہ زانت د آئی جنین زانت کہ آئی دل ء پے است - زیتون
 پر آئی ہر چیز ء حیلداری ایرکت -

مرید دل ء حیل کرت کہ ارمان زیتون ناجور مہوتین!
 زیتون وتی واہریاں سکت - آگوں کس ذکر نہ کرت کہ آچکس واہر
 انت ؟ پے گذت و پے نہ گذت - مرید جال چہ بندات ء
 شرنات - کدی کدی اے ددل ہم بوت کہ ہکے نان ہم گس
 ء نہ بوت کہ اے دھداں آھلک واجہر ء گس ء پہ چارنان ء
 کار کرت -

ہمارے ہی اتج بندہ سر ء کارکنگ ء پیش آھیم ٹے فاتح
 شت -

دھدیکہ مُرید اہم دتی گیس ، حلک و فاندان رے راجی فرضان
 چہ سُبک بُوت تو بندے سرء کار رے تہا آگیش دلچسپی ندرت
 و دوارگ گوں دتی ایدگہ سنگتائ گزء در ٹچکانی چیر ء
 تندک دتی حکیس باخوآں آپ ء تہا جنان وُدان فکرکنان بُوت
 و آئی سکت دتی گپ و پانی تہا مشکول بُوتنت ۔
 کدی کدی دستا عیسے دتی حتر ء سوار بُوت و آیانی دیوان ء
 اُحت و گوں دتی دش مجلسین جبران آیانی دلان اُح گمان برز کرت
 بزگرانی ڈول ء و تا عیسے دتی آہن کاری ء کار ء تہا
 سگ گت ات ۔

ہر سوب ء آدتی "دموکے" سرء نشست ، آئی ایدیم آدیم ء
 کولا ، پتربییانی مکر ، پرشتہ گیس تارو کبل و آہن پکتہ تاں ۔ آئی پس ہم
 دتی مگرد ء گرگان دکپان اُحت و دیوال رے ہنا نشست ، آڑوں ناچوڑو
 پیرات و لے دتی ورنائیں پنج ء کار کنٹکے تا دلیت توفتی جند ء
 ورنائی آرد رايات اُحت

زن دستا عیسے دھدیکہ دموک ء چکت و سہورین آہن ء
 گوں دتی کڈینگ ء جت تو اُح آئی سینگ ء یک بگٹے پیمین
 تارے مد اُحت ۔ و آئی پس خیال کرت کہ آئی ورنائی ء ہے ڈولین
 تارے اُح آئی سینگ ء و رکپت کہ اسے تار دآ

تواریے تارے فرقے ذات... واسے ہما زمانگ ات دھدیکہ حلک
 تا براس داری ات، دت پہ دتی اٹ، صور بوت - زمین
 آباد اتاں آن دموک ۽ ۽ سراچ حلک واجہ ۽ بگرتاں حلک شپانگ
 ہر مردم اُحت و نشیت و دیران ۽ تھا بہر زرت
 پیر مردم حیاں کرت -

بے زوں اتج آپھیزان یکتہ چیزے ہم نہ مننتہ - ہر چیز بدل
 بوتہ پرچے؟

اتج پیر مرد ۽ چمان ارس دراحتان
 دتا عیسیٰ گوں دتی قوت ۽ کڈیگ ۽ جان بوت و دموک ۽
 زمزیران چکان بوت -

کدی کدی دستا عیسیٰ دتی دموک ۽ سرء نشت نہ کرت، یک
 بے جاراتی دتک سرء آئی دل ۽ مان اُحت، آہے بے جاراتی ۽
 دتی مسکہ آتی تھا پد رکرت کہ بازو دھاں ایسانی تا بے باکی ۽ نبشت
 ہور ات کہ ایوک ۽ حلک ۽ نوک بچولین ورتا آئی بے باکیاں دوست
 داشتنت وہیکہ حلک ۽ عزت دارین، مردم اسے وھد ۽ ورتا
 اچ آئی نزیک ۽ دور گرتاں -

دستا عیسیٰ دتی نزیکیں سیادے ۽ گوں سیر کرت بے اتج آن
 آدس ۽ پنج ماہ رندا آئی ناکو ۽ دتی جنکت ۽ پہ نان ۽ لوہت
 دستا عیسیٰ راہ چاروک بوت کہ زوں آئی دیدنی ۽ روتج

کشت ایک ہفتگے ء کشت ، بلے اے ہفتگ ماٹانی تا بدل تہ
 دیک روح نے خبر کپت کہ آئی ناکو دتی جنک ء داشتگ آئی جنک
 لوٹت کہ دتی مرد ء گس ء بروت مگہ پس نہ لوٹت تو جنک ء چے
 مجال پیشا جنک ہم گلگ دار بوٹ کہ مردمن ء جنک ، سزا دنت ونا
 نہ لوٹت گدا من پرچے بروہین !

عیسے ء سک دلپردی بوٹ کہ مفت دمبا آئی ناکو آئی جین ء
 داشتگ !

آدتی دل ء افار ان دتی کسہ آئی تہا درگیجان بروت ، گوں حلک ء
 ہر مردم ء آدتی جنین ٹبے دفائی وناکو ء بے شری ء داستان بنا
 کرت دکدی کدی آ انکس پوج بوٹ کہ بلوک داستان دپ ء کرت
 آئی پس عبدو اے آردس ء بہ مزین جم و جوش ٹے ء
 ادرات مہفت شہت و مہفت روح دھول دوماگ بوٹ کہ اے
 چاپ وچل ء تا حلک ء مزین ء بگرے تاں حلک ء ملا ء بہرندت
 . . . دنوں پیرین عبدو ء دل سوہت کہ شش ماہ ء رند اے
 آردس پُرشٹ ۔

عبدو ٹنخان و نالان ، دتی پنج ء ناکو ء دژمان دیان بروت
 یک روچے ء دموک ء نزدیکے نندوک آ عیسے ء گوشت ۔
 ”پکر کن من تا آردس دہین پل کہ تہی ناکو ء چم بسوچت و
 دل دس دھوت بکت کہ من چش ہم کرت کمین !“
 دتی پس ء چوہ دلا دہی گپت جان گندنگا و عیسے خیال کرن
 کہ آئی پس ہر چیزے کہ کشت آڈول کرت نہ کنت . . . آپرانت

بے داک انت ، ناجوڑ انت ..... اے آئی دپ انت کہ زندگ
 انت ، تا آ زندگ نہ انت ..... بلکہ اے ہمک دموک ۽ ہم ۽
 انت ، واے دموک ہم اہخ ہر جاہ ۽ کرٹک انت .....
 .... دتی رذہ گیس دپ آ آئی تا کو سک عاتب دکتن
 برت ..... ونا کو پبخت جنک ۽ لبتین دگہ زر ۽ حص
 داشنگ ..... ولے من اچے کہا انیکس زر بیارین ؟ پاری
 هور نہ بوتگ امبراں هورتنے وهدی نہ بوتے گاٹ ..... بٹائی
 دور انت ..... من چے بکینین ؟ ..... بے نوں بٹائی ۽
 من یک پئے ہم نہ دہین آ ۽ را ..... من دگہ آروس لے کنین
 .... دت دتی دستان کٹ ۽ من آروس لے کنین .....
 پیر مرد من ۽ کہا آروس ۽ دات کت .....
 من شاہ دوست ۽ جنک ۽ پرا بگل ۽ نہ کنین ..... من ۽ بس
 انت ہے شگان ..... من دتی بدل ۽ گراں ..... دمن شاہ دوست
 جنک ۽ سمین ہم نہ دہین بل کہ سنٹ ببیت ..... مگر گوں من
 پتس کرتے من ہم گوں آئی انچس کنین ..... بل کہ خدا آ ۽ را انچس
 زیان بکت۔

دستا عیسیٰ عصفہ ۽ تہا سچان بوت و تملان بوت .....
 ہے بے جاراتی آ ۽ را دتی دموک ۽ سر ۽ تمان ۽ یر پہ زندگ ۽
 نہ اشت و پاداحت و دتی خر ۽ سوار بوت کہ بروکے نہ شتے گے ۔
 دتی جنین و زند آ ۽ را دتی خر دوست ات ۔ جنین
 مھوں گوں آئی نہ منت ، ایوک ۽ خر پشت کپت کہ ایشرا آ

گوں مزن شانے داشتت، حرہ شو کمان آتل داتت تا کہ آن دم
 زوت برؤت و بیت، حرہ سُر آوقی ہر دودہ پاداں یک ینگ
 دور دات و نشیت کہ اے وهداں آگوں وقی پاک ءوقی دیم ء
 مول کرت و لدان ءرادگ برؤت۔

یا حرہ کاء دیگ ءرند، حکک روتا پہ گشت ءدر کپت،
 "گشت" آئی زندہ وایدگہ درائیں و ستا مانی زندہ یک ہاجتا
 نہ ہو کہیں بہرے ات۔

"گشت" ءآہما وهداں شت و ہدیگہ آئی آرت ہلاس ہننیت
 تو آوقی دھول ءکوہج ءدور دات، آئی چٹان ترند کرت، وقی
 راستین پاد ءسرو لگت کرت و چپس پاد ءسرو حرکت کمان
 گوں راستیں دست ءلشی ءہمین لٹ ءگوں دھول ءٹپت کہ
 پدا آئی گیگت ءتوار حکک ءتہا پرشت و ریگتان ءہت
 زیان برؤت۔

آئی کسانیں براس پداں سُرنگ ہٹ
 علم سُرنگ ءماہرات، آوقی کاکان پدام دات، آئی
 حم ڈن ءدر کپتاں و آئی ہر دودہ دست سُرنگ ءکڑکانی سرو دست ہج
 جناں ہوتاں و اہج سُرنگ توارے در کپت چونکہ آئی تا ساہ کپگا رانت
 و چونکہ آزندگ بوآن انت یا چونکہ آکانشرلان انت ہما دھج
 ڈول ءکر نوک وری بڑنگ انت و آج وقی ماس ءجبا بوآن انت
 و اے ہے جانی ءچیکانٹ انت — بلکن تخلیق ءچیکانٹ
 انت . . . . . سُرنگ روتا گولستہ کیں، او کین و اہر وزو درائیں

قرن چیراتان کہ زن ہر داستان ، ہر کسہ و آئی ہر تواریح کئی آئی دوان
نوک و کھین اومانان ، چست کمان ات دایان دگہ دنیا ۶ بندی بوڑ

کمان ات .....
دوارگ دستا عیسی گوٹ دتی براس ۶ گیس گیس ۶ سوگ ۶
اُشنتات کہ آیانی پشت ۶ حک ۶ چٹ ۶ دتائیٹی ایں زھکان
پک فوج ۶ گون بڑت و دھول و سُرنگ ۶ پریات بڑت و گس
گودی و ترا جتی پو ۶ تہا چیر میاں و پہ پتم ۶ کند ۶ دستا
کاراں چاران آرٹ ۶ تاس ۶ بے آیان تچک کرت و آتاس
آرٹاں دتی تورگ ۶ تہا مان گیتان و دوئی گس ۶ رادگ ہوتان
مک ۶ زھگ ہانینگ ۶ اشبگ کرتان ۔

اے گشت ۶ تہا دستا ہانی نان دازم ہر دودہ
چیز جو ہر داتاں

زن دستا عیسی دھدیکہ دتی دوئی آدوس ۶ باعدا فکر جت
تو آدش بڑت کہ گشت ۶ تہا آدتی حوج ۶ پیلو کنت ؛
دلے اہح ایشی پیش آ ۶ رارے فیصلہ کنگی ات کہ سیر کجا
بکنت ؟

متنادھدیکہ بند جوڑ ببیت من و اب رگندان و اب رگندنگے
تہا گناہ چے ؟
آخیال کرت

ہا روچی دھدیکہ آہند ۶ سر بڑت تو بزرگہ در سچکانی بن ۶ ندوک
آرام کزگا ۱۱۱

اول دار دادگ ء چم برآئی کپٹاں - دارک یکت پیریں بزرگئے
ات کہ لون دتی سردشک ء بے دتی پاگ ء جتت و پادان
تھک کرت -

روتا آئیگا انت ، آگوشان بؤت ، دبل کہ بیٹ - مردچی
آئی جنین ء باروا من آ ء راجت کین ، سُشا گوش بدارت
... مردچی بانہ ابید اح دتی جنین حالان دگہ پاج جبرئے
آ نہ زانت ... مٹے ہوش ء مکین چت کنت
”بلے من نہ زانین کہ اے جوانین گپٹے کریم کہ
یک نیام عمرین بزرگئے ات وچمٹے کانٹ اتان گوشت - ”چیا کہ
اے شرین جبرئے زانت کہ آئی جنین ء کپاں ماں بشکناں ...
وت آ ء راجتہ کہ بیباکی کنت دوتی جنین ء باروا بازگندگیں
گپٹ جنت ... اے شرین انت “

”پرچے“؛ دادک برآئی پر نہہرناکی سیل کرت و کریم دادک ء
گوں دتی کانٹین چان چارت -
”تو پرچے آئی بیباکی ء سرء انکس زارا ء ؛ دادگ جت
کرت -“

”من ترا خاندان ء خیال کرتت ، کریم دتی چان کانٹ
”نمان بؤت - ”ماں رازیب نہ دنت کہ ماں چو دستاں بان
”تو خاندان مٹے بیہے ، بل کہ ماں آ ء را گوش“ بداران
دادک کانٹین کریم ء چارت و کریم غصہ ء تہا گوشت -
”اگر تو دستاں ڈول ء بیباکی ء دش مٹے بکن“

”تو دم بُرے گئے“، دادک پک زہرین بشکندگی ۽ تہا آءِ
راگوشت - ”مروچی ماں و متا کاراں گوش داران“

کریم ۽ دیم سہورگشت

”تو گرا چنی اہج و ستاناں کم نہ آتے“

”دپ ۽ دتی ہدار“ دادک ۽ پے گرو جوشی سیل کرت

”تو دتی دپ ۽ ہدار کریم گوشت

۽ چمان بچار و گیاں بچار“ دادک ڈونک ۽ شانت

”من ترالف نہ کینن“۔

”دتی حدال بچار“ دادک دتی سروشک ۽ راست کرت

”چو مار ۽ دتارا نیجباہ پتات چوکہ نوں بے ڈرنا“ ایش کنت

مریہ دہیکہ دیست کر آئی سنگت ابید اہج سبب بے ۽

گوں وت ۽ مٹان انت تو آپاد اہت

”شما ڈرا اہج بند ۽ کاران دم بُرے گت۔ شما درانا امیت

ات . . . پش مکت خدا بے شما قہر کنت . . .

برونت دتی کار ۽ سر ۽“

کریم و ایدگہ ڈرا بزرگ پاد اہنت بے دادک دتی سروشک

۽ پد و پد بے دتی پاک ۽ ایر کرت و گوں سہورین چمال

بے کریم چارت - آکار ۽ نہ شت -

دستا عیسیٰ ادا سر بوت تو دادک

در نیچک ۽ چیرا نیچک گوں حور کین چمان ریگستان ۽ چاران ات

”تو کار ۽ نہ رو ۽ - ہے؟“ عیسیٰ آ ۽ ر حست کرت -

”ہر چیز نا امیت انت دستا ہر چیز“
 پرچے ء دستا عیسیٰ ننگ ء رند آء راجت کڑت
 دادگ برائی چارنگا ذات بکلتا تے دھدی آئی چہ بگیتان ء
 جنوک اتاں۔

نوں اید چک ء گردینگ ء آعیسے ء حبر ء پتو ء دیان
 برت۔

”بس۔ دستا ہر چیز بے کار انت۔ اے رگیتان، اے
 حک اے بند بزاں در چیز بے کار انت۔ ایوک ء تو شترے
 من ترا اشکنیک لوئین . . . . . حک ء تہا ہر مردم نا امیت انت
 — دنوں وتی نا امیتی ء چیر دینگ نے خاطر آ پہ وت ء
 اے بند ء امیت ء شوہاز کرتے گنت۔ بے من ترا راست
 گوئشین کہ اوج ایسی اوج چیز نے در نہ یات رتوت بگولس
 وستا کہ ریک ء بند آ پانی دیم ء کجا اوشتاگ۔ مردم
 من گروشت کہ بچار آمرداں کہ آ پانی دیم ء ریک ء دیوال
 جوڑ گنت، دنوں ماہے ڈول کنتہ گان . . . . . من نا امیت
 اُن . . . . . واے بند ماں رچے دانگ ؟ نوں من پیر
 بوتہ گن واے بند وتی ہما پتیس ء جاہ ء اوشتوک انت
 اوج وتی درنائی ء من یک پیہ ء ایشراہے حالت ء گزنگان
 — دمنی پتس ء زمانگ ء اسے ڈول ء بوتگ دمنی
 پس ء پس ء دپیرک و بن پیرک ء زمانگا چہ اے بند
 یک پیہ ء بوتگ کہ کدی اے برشتنگ و کدی ننگ ونگ

وے ماں آج آئی اچ پانڈگ ۽ نہ دلیتے گاں . . . . . مئے حالت انجس
 یک پیم ۽ رانت - مئے وام ہلاس نہ بوتے گاں - مئے ناجوڑی دود نہ
 بوتے گاں . . . . . تنے ودھی ماں وقی مردکانی کونٹ ۽ سالانی سال موتگ
 کنٹا، ددھدیکہ کس نہ مریت تو ماں اسے بند ۽ جوڑ کنٹاں کہ دواگ
 ہار ۽ آپ ایٹرا پردشت وگسار کنت . . . . . گڈا اسے بند ۽
 بندگ ۽ پانڈگ ہے . . . . .

من دم برتے گن، منی ہڈ دم برتے گنت - منی کارگیر دم برتے گنت
 منی بند بندوم برتے . . . . . بچار منی گوکاں کہ لاپس ونگ ۽ پلچیت گنت
 . . . . . منی جنین ناجوڑ رانت، منی گونڈین پنج ۽ جم
 زردی رانت و ذی من آ ۽ رامیت ۽ قاء ۽ برت تو آپسارے
 دم کرت و آئی گردن ۽ ماں گیت وے منی پنج شر نہ بوتے
 . . . . . ذی منی درنائیں جنک کہ چہ چاہ ۽ آپ آرٹگا ات
 تیلانک وارت وکپت کہ آئی دست پرشت - تھی پس ایٹی
 ہڈاں بست بلے آئی دیم ۽ زردی منی دل ۽ گران کپتہ، آئی
 حکین نساں من کدی نہ شوشین - من ۽ شپ ۽ داب نیت
 دستا - منی درد باذانت - زند من ۽ اتح چیز ۽ نہ دانگ
 من پیراں - بازین سرد گرم دیتے بلے بچار اسے کانٹین چم ۽
 کہ من ۽ گوٹیت کہ "من ترا تف نہ کنیں" . . . . . آ ۽ راجے
 خبرانت کہ من ہے ہے دیتے بلے اسے چریا من ۽ گوٹیت
 کہ من . . . . .

دارک بشکھنگ کرت و بے دستا ۽ سار کرت

ربل کہ آسن ء بگوشنت - آدرنا انت و من پیراُن - بے تر
 وئی آزمائک ء بگوش بل منی آزمائک ء ..... مردھی من
 تھی گپان گوش دارین -

دارک دوارگ چپ بوت -

دستا عیسی بے آن چہان چارت - آحیران ات کہ مردھی
 دارک پرچے انکس نا ایتین گپ جہاگا انت

اچ ایشی پیش کہ عیسی وئی دپ ء پتر کنت د آرا
 جت بکنت دادک دوارگ ریگستان ء چاران بوت وئی آزمائک
 گوشان بوت -

دستامن چریئے اُن مزین چریا من اُن - من وئی جہاں
 دل ء داشت نہ کین - بے بل منی گپان تو وئی گپان بجاں ...
 من ء تھی زندہ سر وکت کیٹ کہ تو چنکس آراتے تو وئی
 جنین لے باروا انجش گپ جن لے چو کہ ماں وئی کارگیرانی باروا
 گپ جہاں - تو آرات لے آرات ! ہر چیز لے کن لے بے
 اتح ایشی ابیدماں ترا جہاں حیاں کنان چو کہ اسے کانٹ چم
 گوشنت ، ماں و ترا خاندان حیاں کنان - بے گوش حورکیں لاپ ء
 مے حادثانی ء متب ہے ؟ ہے اسے خاندان لے ؟ زشر لے تو
 وہیکہ وئی جنین ء نہ لوٹ لے تو صاف صاف ایشرا پد رکن لے وہیکہ ؟

دارک ادا ادشتات و روح ء زرمبشت ء چاران بوت و پدا عیسی
 گوں دگوشش بوت نون وئی آزمائک ء بگوش

منی آزمائک کہن بونگ ، اتح ایشی بڑا ایگا انت - تو وئی کتہ
 بگوش - من حیران اُن کہ ملوک ترابے بیباک پرچے گوشنت ؟

دادک چو ریگستان ء چپ بڑت -
دیر ء دستا عیسی گولٹت ؛
”واجہ ترکار نہ کنے ، کتہ کن ءے و نزل عجب انت کہ دتی کتہرتا

منی دیر ء سیاہ کرت ءے ؟
عیسی ء گپانی تہا بشکندگی ءے چیرات
”تو منی جن ء اجازہ دیئے کہ بروت ! اے چوں واجہ ؟
من گوئین کہ پر ءے حرکت ء من آء را بہل نہ کنین - من دتی
دل ء گرین -“

”تو چے بدل ء گرے ؟“
”من دگہ آروس ء کنین ؟“
”بے تو آروس کنشکا نہ اے“
”من کنین آروس“

”کدی ؟“

”دہر یکہ بند جوڑ ببیت ، وھدیکہ ہور ببیت ، وھدیکہ فصل ء
بٹانی ببیت تاکہ منی تورگ ء تہا داتگ ببیت . . . . .
”بے اے تھی داب انت“

”تمامن ہلک داب گذیت من پرچے مر گزین“ ”وستا“

عیسی حنت -

”درائیں ہلک گنوک انت چریا انت . . . . .“
”بے اگہ تو منا چیز ءے نول بھکے گڈا من نول آروس
کنین“ ”یک ساعتے چپتی ء زند عیسی گولٹیت و دادگ نکہ

جنان بوت و ددارگ آوتی چنان اتج ریگستان و زورگ و ابیدگوشت
 و من کاریک تھی دیم و انت۔ تو ہر دکان کبن، بزور۔
 دادک و گپانی تہا یکین و پوشیدگ ات بے دستا عیسی برآیاں
 شکرت۔

”تھی گوکان کسے لپے دھانے و نہ زوریت۔“
 ”تو یکیمت و سک کم گوشکائے“
 ”توگوں من مکہ کشکائے“

”من پہ دل ترا گوششیں“
 دستا عیسی دگہ گپ نہ جت و آ دادک و دیم چاران بوت۔
 یکت زور و رند عیسی گوشت!
 ”تھی بند و کار و کئے کنت؟“

”من و بند و کار و سر و بادور نہ یات... من اتج بند و جڑ
 بوگ و ساری برین بمن نول ہر چیز چو ریگستان و گرماشت
 و بیناک انت۔ زانے!“

دادک و اسپتین ریشن کہ اتج کھڈ و دھوت زدگشت
 زریگستان و چرک و تانوں بال بالک جنان ات۔ و آ عیسی و چارکات۔
 کہ برآئی آ و را سکھت نہ ات۔

ددارگ عیسی گوشت۔
 ”من ترا مکہ و اشکنائینان“
 او گوشش، دادک یک ڈول و ریگستان و چاران و چکت و
 پدوگ و ابید گوشت

یک رعبے کا ریگڑے پدا پکت کر اُس گند کپنت آدائش
 ... نون توگوں من ہے ڈول کنھکائے پن گران انت کر اے گند کپنت
 تو گاجنی دستا ہنی ڈول ء بے سکئے من ترا گوشہ گا ان و ترا

بادرنہ یات :

دارک پر آئی اپنخش سیل کرت کر عیسی ء ترس نعت و آدپ ء
 پر کرت :

مناسکت انت :

اتح ایسی پیش کر دارک گپ ٹے پکر تین بزگرہ وتی کار ء
 هلاس کنھکارند آیانی نیگ ء آیایا بوتنا و آیان گندگ ء رند
 دارک گوشنت

نون بس کن - مرید ء دیم ء اے جبر ء یات کن
 آئی دپ ء ماش تر نہ مانیت - آہر جبر ء ہلوک ء دست ء
 ایر کنت ... اے نہ کر آکس ٹے ء بد ء رثیت
 بے اے آئی عادت انت ، دل صافین مردمے مروچی بانہ
 سک پریشان انت ، جنگ ء گم آ ء را بد حال کہتہ ... بے
 تو وتی دپ ء بار ، آکانٹ جم اے گپ ء مزن کنت
 تو فیصلہ بن دوارگ منا بگوش منی کار ریگڑے پر تو حاضر انت ...
 آہر دودہ چپ کرتاں :-

بند ء سر ء کار پہ بتین دوجان ادشتات - کار ء اوشنگا
 سبب ہما واقعہ انت کہ آ درائیں هلک ء جو سیائیں
 گواتاں وتی گرفت ء تہا گت -

اچ بندہ جال ، ہما کٹور کہ بندہ آپان بے ملکان دسنت
 بہتین میلان رند تالان بوت کہ کدی کدی درست ہم نہ بوت کہ
 آپ ۽ راہ کجا رات ؛ نول ہمدان کہ آپ تالان بوت گول
 آن دپ مہ دپ شاہ مراد ۽ ڈگاتان کہ تالان آپ راد ڈگاتان
 اچ ہر جاہ دران ۽ روان بوت کہ وھدے آپ بوشتاتین
 تو زمین چو دلست ۽ چٹکھاں دراکرت شاہ مراد حیاں کرت کہ
 ادا یک دگہ کسانیں بندے اچ دتی حرج ۽ جوڑ بکت تاکہ آپ
 اچ تالان بونگ ۽ نکان مہیت و آئی ڈکار ہم بے رکھنت ۔
 شاہ مراد ۽ ڈکاراں جال شیرخان ۽ ڈگاراتان یک روچی
 آوتی برگر کریم ۽ کہ بندہ ۽ سر ۽ کار کرت لٹائینت و گولشت
 وھدیکہ تو اچ بندہ ۽ کاران دست ھلاکس بیہے تو
 ھلک ۽ آئیگ ۽ پمیر ہموال یک و ددہ کین دور دیے
 تی راہ ۽ دپ ۽ رات . . . ذی من ہموال لیکر حبتہ
 ہمایانی ستر خاں دور دییاں بے ۔ کریم گول وتی کانٹین
 چھان دتی ماک ۽ گت ۽ زرت و دوٹی سوب ۽ وھدیکہ
 آ اچ وتی کار ۽ پھگ ۽ رند برتنگا ات تو اچ آئی
 ساری آیکہ ددہ کین اچ بندہ ۽ جال دتی زمینان
 دور دات ۔

ناگت ۽ شیرخان ۽ چم برے کار ۽ پقتان تو دوٹی
 سوب ۽ آ کریم ۽ راہ چار بوت ۔
 وھدیکہ کریم وتی کار ۽ بنا کرت تو شیرخان گردہ جوش ۽

احت و کریم نے کاران بند کرت و آئی کار گیریانی ٹکمان گوٹھ
 کرت . . . . آ کریم ء ہم بہتین شہادت تحت . . . .
 کریم گوٹھ پکی ایں چمان شاہ مراد ء دیم ء حاضر بوت و آ رہا
 کار گیریانی گوٹھین ٹکمان پیش داشت :-

شاہ مراد ء آپج لگت کہ آخر شیرخان ء چو شیں دل کئے دنگ
 کہ آئی کار ء بند بکت - و اوج کلان گیش آ ء رہا بے وقی کار گیریانی
 ٹکمان گوٹھ کنگ لے سر ء زھر گران ات کہ ایشی . سیر ء آپج
 شیرخان گزنگ لوٹت -

• شیرخان ء ترس ایش ات کہ آپج اے کسانیں بند ء
 جوڑ کنگ ء آئی ڈکاران آپ نہ بوت و انچش ایار مانت
 پیشا آشاہ مراد ء بزگر ء بے عزت کرت و کار ء بند کناہنت
 ولے اے دراچیزان آ باز پہ اشتاپی کرت کہ دوٹھی ٹولی ء آس مان
 آہت -

شاہ مراد دوٹھی سوب ء ضد ء تھا وقی کار ء بنا کرت
 آوقی بہتیں مردمان گوں ہوار وقی درنائیں پنج ء ہم برت
 آزانیتکہ کہ جنگ بیت -

دوٹھی ینگ ء شیرخان گوں وقی مردمان لٹ و چاک دارینت
 بس جنگ بت -

شاہ مراد درنائیں پنج ٹھی بوت روت شیرخان سک ٹھی بوت
 اگاں آوستا عیسیٰ حلک ء مردمان سکے مکر تین تو
 کشت و خون باز بوت - بے دستا عیسیٰ اوج اداں

گوزنگات کہ آچی ء دلست و حلک ء مردمان حال دات
 کہ حلک جن وچک ملکانی نیگ ء درکپتان۔ وزالبولانی نیام
 پیگ ء اے جنگ اوشتات دہرکست وئی پٹی آل گس ء
 بُرت۔

کریم کہ شاہ مراد ء بزرگرات، آئی دست پرشتتہ
 شاہ مراد پنج حن ء سرین ء ترذین، کاری این لٹ لٹ لگیت
 و شیرخان ء بدل اوج شان خون لبست۔

ہما حلک کہ کیوئی وایہی نئے صوتان جت لوں جانی،
 دوری و ذرمنی ء روہوانی تھا گیڑ بوت۔ ہما حلک کہ پیسٹ وئی
 زانت ء، وئی شناخت ء اوج یک مکسد کار کرت مروچان
 دوارگ ذات، نسل، وچا جانیس خون وسیالدار سیانی تھا وترا
 بہر کرت ویکہ ء، مکسد ء اوج دل ء بُرت۔

حلک نئے پشت ء ریگستان ہم مروچان و تراے مالک
 و بے داجہ جیال کرت!

حلک ء شوانگ مدت پٹی آن دوا درمان کرت
 ہما روچی و ہیکہ مدت سوب ء نماز ء مسیت ء کرت
 وگوں ملا ء ہوری ء وئی گس ء نیگ ء آیان بوت
 تو آ اوج ملا ء خواست کرت کہ حلک ء اے دشمناری ء
 زیان کنگ لے طاہرا آپیزے بکنت پرچکہ چہر آسمان ء
 سر ء کائیت و بگیر شان ء گوزنت، بلکنا آتی
 گپ ء بزورنت پرچیکہ تو خدا نئے گپ ء کنے خدا اوج

۷
ماں زار گپتہ ، ملا ، مدت مٹے سہورین
دیم ء کہ آئی بردانک ، ریش بروت کورا اسپیت امان ہیات
و گوشت

من گوں مراد ء گپتہ جتنین کہ چیز ء بہیت ،
مدت چپ کرت واضح آئی دل ء یک ارمان مٹے یک
آہ سردے درگپت و کیت سعتے خاطر آہما زمانگ دیات
کرت و بدیکہ حلک ء آسمان ہمیش ابرستگ ات ، ملام ہور
بوت بے مردچان اسے حالت ات کہ درائیں حلک پر ہور
پڑھی ء سکت . . . . بلکنا مٹے نیت حراب ات ،
مدت نکر جان بوت - ملا چپ ات

مرید مونسجا بولت -

بندر سرء پہ شری کار بولنگا ات کہ ناگتیں جنگ نے نازل
 بولت وہر چیز وئی جاہ ء اوشتات
 بند، چکین آسمان ء دیم ء وئی ڈوبہ ء درا کرتت و
 تھک ات و آئی ہج راڈ راڈ بولتہ تان کہ کس آہ را ادا
 اپنچس دور دات ،

مرید جیل کرت و آئی چھانی تہا ارس اھنت۔
 اٹکہ جھان بولت کہ حک ء وئی مشکلان حک ء مزن
 و ملا دور کرتان بے آمزین مردم نے نہ ات کہ اے جنگ
 نہ بھتانی سرء آپ نے مان بگیتیں . . . ایک گزہیں بزرگ
 ات ، آئی گپ ء کس گوش نہ داشت ،

دلے ہما روج شام ء وحد ء میت ء مردمانی بے گپ
 اتان کہ بلکنا یک وشی نے بیت۔
 مرید بھے گپ ء اٹکت تو سک وش بولت کہ نون بکوار

پہا بندر سرء کار بنا و بیٹ۔

ہما شپ آگوں وئی جنین ء اتان دیر دیران بولت وے
 وئی جنگ ء سہین رء ذکر ء گوں زیتون نہ کرت۔
 ہما شپ آہست وکش ات کہ نون وئی گہان

تخل کنگ نہ لوٹت - مروچی آءِ را وستی بوٹکا ات کہ پلکنیک
راہ مے در بیت تانکہ بند ۽ سرعہ کار بنا ببیت -

ریگستان ۽ شپ سارت بوآن ات - دور ماہ اتح ریگانی
چھپراں درا کرت - ماہ چپ مونسجات بے چو مرید ۽ ڈول ۽ آءِ را
وتی منزل ۽ روگی ات -

بے منی منزل درست نہ ات ، مرید حیاں کرت ووتی جنین ۽
دیم ۽ چارت و جبت کرت :

”نوت تو چون مے“

دگہتر، زینون پسودات ، زیتون پچ وتی مرد ۽ اتح چیز مے
چیز دات بے آ وتی نا جوڑی ۽ جبران گوں مرید کم دات آ زانیکہ
آئی مرد مالہ اتح گمان سر بار انت -

ماہ ۽ روشنائی ۽ تہا آئی دیم ببلان ات - آئی سیابیں دراجیں
جاگ و آئی اپستین گد آءِ را ماہ ۽ دنیا ۽ وجود ۽ ٹا ہنتہ
تان مرید لوٹت کہ وتی جنین ۽ دروت بدان - بے آ انگس جارات
بوٹگ نہ لوٹت و ترا داشت - اپشی آ گوں آئی جبر ڈیگ ٹیت
و اے ڈولین ساعت کدی کدی احتان مرید گوں وتی جنین ۽
نشت -

یک زمانگ مے زیتون چلم کشت بے فون آ چلم ۽
یہ داتہ گٹ بے آپاداحت و پ وتی مرد ۽ چلم ۽ پر کرت
و آورت ، زہگ منگ ۽ سرعہ ماتیاپ ۽ تا داب اتال
کدی کدی حلک ۽ کچکان قرار احت و ادشتات -

مریدِ چلم نے یک ہاتھ زرت وار کرت و گوشت
اشپی من و سش ان

چون ؟

بندۂ سرء بلکنا دوارگ کار بنا بیت۔

کدی ؟

بس بہتن روحانی تا

کئے و گوشت ؟

مردچی مسیت ء من اشکت۔

جنگ نے فیصلہ بوت ؟ زیتون جت کرت۔

بس بز ان نے کہ بوت

اے دشین جبرئے زیتون مریدۂ دشیاں گوں و ترا

ہوار کرت و جبر ء دیم ء برت بے ناز ء پس بند ایو کت

تئی نہ انت کہ تو انکس و سش نے، دشیاں خدا تئی بکت

بند در اعلک ء کار نے تو انکسی تلوگی نے پرچے ؟

”من پیشا و سش ان“ مریدِ چلم ء دھوت دیمان بُرت کہ

بند ء جوڑ بونگ ء رند من ء دگہ بازین کارکنگی انت۔ پیشا

من لوٹین کہ زوتاں زوت بند جوڑ بیت ہمکس شر تر انت۔

— اپنا بند مئے زندگانی انت۔

”توچے کار لوٹ نے ؟“ زیتون جت کرت

”من تہا پہ علاج ء شار ء برین“

”بے من زوں شر نہ بہین۔“

بہرچے جوڑ نہ ہے؟ راسے ڈول مگوش،
 من رتی ناجوڑی ء زانین کہ اسے من ء ورنگا رانت
 ”تو چش مگوش زیتون“

خیر دگرچے کار انت تھی کہ تو آیاں کنگ لوٹے؟
 مرید لوٹیت کہ ناز ء سہین ء ذکر ء بکنت بے آو ترا داشت
 بازیں دگر کار انت، آ آہ سرد ء کشت
 مردو جنین ہر دوہ ماہ ء سب کسان بوتنت - زیتون بلکنازنیکہ
 آئی مردپ رتی رضا ناز ء سہین ء گپ ء کنگا نہ انت۔
 آ ہم چپ کرت - ماہ ہم چپ ات۔
 آ ہر دوہ تاں دیر چپ بوتال - ودیر ء مرید چپی ء بگرین
 سیر ء پڑشت؛

”من ء مالہ پاد بکنے، منی نماز ہر سوب، ء روت“
 من ترا پاد کنگ لوٹین بے من ء تھی داب ٹے سر ء
 وشی بیت کہ تو بے سدھ و سما و اب ٹے، دم برتے گے
 ژند و بندے مزین گم تھی سر ء انت، واھری کشتے، زوہ
 کن بزرگہ رے گریبے ٹے، منی دل نہ لوٹیت کہ ترا پاد بکنین
 ... پیشا ہر دھد ء من اچ خدا دعا لوٹین کہ اسے خدا منی
 بزرگین گریبین مرد ء گناھاں بہل کن کہ من آ ء را پاد نہ کنین
 پر چکیہ آدم برتے، آئی گناہ منی گناہ انت ... آئی دل
 صاف انت ...

مریدِ حنت، گراہنی!

”ادنا تہ ۽ پس تو صاف دے لے“

بے من ترا درد دا تگ ، تر حشکیں نان دا تگ ، ترا خاری

دا تگ ونا جوڑیاں تھی پلو ۽ بستگ منا بہل کن زیتون ،
بہل اے گپاں ۔ بوسپ مروچی تو دکشت ۽ کہ بند جوڑ بیت

مریہ ماہ ۽ چاراں بوت ۽

زیتون ۽ دشین گپ آ ۽ رالولی دیمان اتاں و آئی
مپا چانی سر ۽ داب ۽ پری بال کنان ات دیک ساعت نے ۽
رند آواب ۽ دنیا ۽ تا بدشت کہ ادا درائیں چند پیلوی ۽

بستہ تال !

هرشب آسمان ابرستگ بوت

ہر بگاہ ء گوزند ء سرء سیایس لوٹ چکلان و پرتج
 بر آن درائیس دمگان وتی سیایش بوس ء تا گیکر کرتان، روتج ء
 زردی زیان بوت، تنے ویدی لوٹ ددر گوزند سرء چاپ
 جانا اتان بے کرار کرار پٹانی سرء رتہ گین بوتج سران
 بوتان و حک ء تندورانی دھوت چکران کدی اسے دیم ء و
 کدی آدمیم ء زمین ء سرء لیٹو وارت تندورانی سرء نندویس
 زالبول زوتان زوت زوالگان وتی دستانی سرء ترتینان
 تندور ء تا وتی دست ء برتان و زوت زوت وتی رستان
 گوں سھتانی شدکاں ور کرتنت، یکوار ء پرا تاس ء
 آپانی تہا وتی رستان تر کرتان، یک دگہ زوالگ ء زرتان
 کیواسٹے پدا تندور ء جگدکس چاہ تا وتی دستا پتر نیساں کہ
 ادانان ء جننگ ء پد وتی سرء برز کرتان آوٹیناں کہ اوج
 گوات ء آئیگا ساری آوتی درائیس زوالگان ہلاس بکناں
 آیانی ورتائیس جکت کھڈانی دیم ء منکائی سرء نپادان کوران
 دپتایان بوتان کہ یکدم ء پیشس انکس پہ داصرہ آ آیان ادا
 مان گیتہ تاں، بٹے آج گوات ء ترس ء آیان ایشان لوں

پتائیگی ات ، گوانزگانن تہا نوک پیدا بو تہ گین زھگانن چیکاٹ ء
 توار بوت ، رنگ ہم ہما وھدان حلک ء تہا پترت ! بزرگروں
 دتی کاہ دکارگیراں ڈاس و ڈوس ء توارے تہا حلک ء تہا بوخت زوت
 اص گوات ء آئیگ ء ساری پترتیاں وڈن ء رذانانی گون یک
 دگر ء اٹلانگ ٹیلنگ ء توار اٹت — وہا دھنر و دھوت
 کہ دور گوزمڈ ء سر ء درابوت نوں حلک ء دتی پنجانی تہا
 گپتت و ہرنیگ ء گوات حاگ شان کنان اٹت - ہر مردم و ترا
 کھڈوشنکی آئی تہا چیردات گون ہے اٹتیت ء کہ حاگ
 شان ء رند ہور ء ترنپانی توار بیت بلے تنے و ہدی ایوک ء
 حاگ و حاگ شان ات — تک تندور ءے تا دل ء برتین
 نان ءے سوختت کہ آئی بڑھلک ء تہا تالان ات دگن
 ہمیشی حلک ء ذھگ ءے توار جان ات کہ آئی بنے زبان
 بوٹگ کجا انت ؟ . . . . .

ہور ء امیت ء آحاگ ء تا چیرتاریکین آسمان ء چاران
 اتان ، بلے اودا اص چیرے درانہ کرت -
 دوارگ گوات ء توپان جو فزج ء حلک ء تاراج کنان
 ایگہ ہنڈو دمگانی سر ء ارش کنگ ء رادگ بوت ، گرات اچھا
 و ہرکس دتی منگ ء سر ء گون حاگاں دپت
 ہر شپ انچش بوٹت و ہر شپ گون ہے امیت ء گوٹت
 کہ گرات جبران کارنت و ہاندہ بکنا ہور بیت ، بلے ہور
 ڈس نہ ات . . . . .

مزمین توپان ۽ وھڙان کس آئی جنین ۽ تواران نہ اھت
 بلے وھڙیکہ گوات نم بٺت توہمايگ ۽ مرد آئی توار ۽ اھت
 دھر مردم ہانیمگ ۽ تھان بٺت کہ ڇے خیرانت !
 دادک بگير سبب ۽ وٺی جنین ۽ جنکات ، آئی جنین
 گوکھکات ۔

مسلمانن مانا اھ اے زالم ۽ دستان بے رکھیت کہ بگير
 چیزے ۽ من جنکات انت . . . . ادا بچارت کہ آئی دست ۽
 کاريج ۽ من ۽ رکھیت ۔ او مسلمان . . . . منان بد ۽ آگوکشت
 من نان ۽ برتن و اے زالم مناگیت . . . . یا خدا . . . .
 آئی جنین دیمتر ۽ گوکھکات انت کہ اھ نئے چار روح ۽
 اے زالم گبٺی تا بندت نہ گوں کس ۽ جبری اھ نہ حالی ، بس
 فکر جنان ات کہ مردچی نان دیمگ ۽ رند آ مناگیت و جنان
 بٺت . . . .

نوں کھڙ اییم آریم ۽ دادک وٺی جنین ۽ کوسی دیمان اھ
 و جنان ات ،

ترا خدا زبان کنت لچر ، اے پیرن عمر ۽ تا ، تو گوں من بے وفا
 کرتے من ترا کشین من ترا لکت مال کنیں . . . ؟
 ”متی ملاستی ڇے انت ؟“

”ترا خدا کار کنت من ترا پیر زند ۽ نیلین ، زند برتہ حرام
 انت ، تو گوں من وفا نہ کرتہ گے . . . . تو لچرے ۽
 منڈے ۽“

دادک ۽ دپ کف جنان ات ، آئی مودشینگ اتان ،
 یث ۽ تاڑ ات ، پاگ ۽ یاه ات و اچو حون وارین بنائے ،
 گران ات ۔ و آئی جنین گوشان ات ۔

” اے سنگ دلین بزرگ ترا رحم نیت !“

مردچی دادک بے رحم ات
 دلاک گنوک بوت ۔

مریہ ، محراب ، کریم ، حسین ، ملوک دُرا دادک ۽ پدا تچان
 بوتان و آخیر ۽ را پر مرک گپتان و آئی دستان پشت ۽
 بستش ۔ دادک زاہ و دشمان کنان بوت ۔ دھدیکہ آئی چم بے مریہ
 کپتاں تو آگوشت ؛

مریہ تسی شیطانیں دیم ۽ من چارنگ نہ لوین ، تو مردارے
 بل کہ من اے پیر زال ۽ گوں کارہج ۽ ٹکڑ ٹکڑ کبیں ، تماشرم
 نہ آیت کہ تسی جنک ۽ مردے سہین دانگ و تودوش لے بے
 من بل کہ دق زانکار ۽ دق پادانی چیر ۽ ہورت و عام بکنیں ۔
 دھدیکہ آئی چم بے کریم کپتاں تو آئی دپ ۽ کف پور گپتان
 ” اوکلام ۽ زھگ تو منا دارے ۔ نول تو وتارا خانان دے
 حیاں کنے ۔ من زانیں کہ تو کے لے ، کئی زھگ لے ؛

تو شاہ مراد ۽ گلام لے شاہ مرادے پس تن پس ۽
 چارگنی گلہ لے سر ۽ گپت دنون احتر گے ۔ من پرک جنے
 بن مسکہ جنے ۔ ۔ ۔ ۔ اوکلام ۽ زھگ تو تلف کنے ، من تسی
 ” دیم ۽ تلف کنین گلام لے زھگ ۔ ۔ ۔ “

دستا عیسیٰ ءِ اگوں گڑو کین چان چارنگ ءِ رندا گوشت ،
 منی گوگ تھی انت ، تھی جنین ترا اسنتہ وشتہ - بے ترا جرت
 نیت تو آردس نہ کن نے ، تو آخر است دستا کارے . . . .
 دستا کارانی سرءِ کپے دل بندیت ! آ آ آ . . . . ہو ہو ہو
 . . . . آ آ آ . . . . بلیت منا من شمارا درا آن کشین
 منا داب نے تہا یک ملائک نے گوشتنگ کہ درامان بکش
 گڈا ہور بیت د زمین سر سبز بان تنکہ اے منافق زندگی انت
 ہور نہ بیت ، . . . . ملائک منا ایش ہم گوشتہ کہ اولی جنس
 بکش ، نون من آءِ را کشین ، دوارگ درائیں حلک ءِ کشین
 . . . . پدا ہور بیت ، آبادی بیت ، دھان و گلہ کرمانی
 تا جاہ نگرت ، بے منافقانی شک اولی دار الہی انت ،
 آ دتارا یلہ و آزات کنگ ءِ کوشت کرت بے بزرگانی گرت
 انکس سک د سوگہ ات کہ آو ترا اھلاس نہ کرت -

دوارگ آءِ را حلک ءِ مزن ءِ دیم ءِ آردنگ بوت تو دستا
 عیسیٰ اچ آئی جست کرت -

مزان ءِ تو کئی دیم ءِ ادشتا تہ گے ؟

دادگ بے دستا عیسیٰ چارت -

ومن ترانین و ایشرا ہم زائیں - تو لوطی عبدو ءِ کولہک ءِ
 و اے حلک ءِ مزین دو کبہ باز انت کہ منی کہ درائیں
 ڈکاران وق دستانی چیر ءِ گرتنگ دمن ءِ پو حشک و
 دیران دور دانگ . . . . منی درائیں ڈکاران پلینگ قیامت ءِ

روح ء من وقى حقاں اىح اے دز ء گرین،
 درائیں مردم آن گنویں جبرانی سرء بشکندگ بوتان
 "ایشرا کھڈے ء تہا بند کنت"۔ مراد، گوشت
 و بزرگانی ٹولی گنوک دادک ء دیم ء زرتان و حک ء مزن ء کس
 پت کھڈے ء تہا بند کرتاں۔
 باہ جبرانی تہا منزل جنان بوت۔
 حک ء زالمبول گوٹ دادک ء جنین ء تاں سوب ارس جنان
 بوتان۔

---

(۹)

درائیں حک و اپیت ریش حک واجہ مراد و گس
 پُج بوتان تانکہ شاہ مراد و شیرخان و جیڑہ و بکثینت -
 مراد و خیال ایش ات کہ تنے وھدی ہرودہ نیمگ و پٹ
 نوک اتال کہ پریشی وھد بکار ات تنکہ ہرودہ نیمگا قی علامتہ
 خیال بوتین — پیشا مراد و خیال و اولی وار بند و کار و
 بنا کنشگ المی ات -

منی خیال و ، مراد دتی ریش و دست جنان گو کسناں برت
 اتج کلان گیش ماں راگون بند و دگرش بومگی انت - گون ہرودہ نیمگان
 مے گپ برت بے چوکہ منی خیال انت ، یاچکہ من و بو ، لگیتہ
 تنے وھدی کس پہ ایشی راضی نہ انت ، . . . چے اے شرتر
 نہ بیت کہ پیسرو ماں بند ، و سرو دتی کار و بکناں تنکہ پہ
 جیڑہ و یک لہ و در بیت منا ترس انت کہ آپاں دارگہ
 خاطر آما چیں بند مے و اھریاں پوک کنت . . . جبرائ
 شا گندنگات کہ ابرشگ انت . . .

معتبر و مزین یک دوئی و چاران بوتان
 راضت کہ بند و بندگ اتج کلان گیشتر حک و مردمانی
 گذرا انت بے اہج اے جیڑہ و ترس ایش کہ بدل گرنگ و
 یک بے سینین راہ و بنا بیت کہ درائیں حک و بن دت

دراخان کہ یک نیام عمرین کماش ات کہ بر آئی پیشانی اے پتہ
 نشان اے ات، اے ہاٹے اے نشان ات وھدیکہ کپور
 شکار اے آئی پتہ پرتن تو یک ترکت و بر آئی پیشانی
 اے پتہ اے مدامی ایر کرت

اے حک و شکاری ات و تنے وھدی و تی شکار اے
 کرت۔ زمین اے بہتین لھنگران ہر سال آباد کرت و دوارگ
 کوہ کوچگ و میدانانی سرء پتہ شکار اے درکپت،
 بے دراخان اے نون ترس ات کہ حک اے جیڑہ اے
 ہر چکس زوت بیت سرد کننگ بیت، پیشا مردچی اے دیوان
 آفتی صلہ و سوجان ڈیکات۔
 دیترو آگوشان بوت،

اگ اے جیڑہ نہ کت تو بزبان اے کہ مٹے حک سوھت
 گدا رند اے اگ بند بمانیت کہ مہمانیت پتہ پتہ فرقے پتہ
 . . . جیڑہ کٹنگ چہ کلان ساری المی انت،
 عظیم خان، شکر خان و صوفی گلزار، دراخان اے گپاں گوں
 ہم صلہ بتان۔

مراد رند اے و تی زمانان گوں و تی پتہ اے بزبان گوشت۔
 "من حک و صلہ و سوجان چون پتہ جت کنین۔ اگ شے
 صلہ البتہ انت گدا شربانہ یکوارے دوارگ من گوں ہر دوہ
 یکاں گت جنین،"

ہم موجود بہت بلکنا راہے در بہت۔
درا خان ۽ دیم اچ وشی ۽ برکش دات۔

اچ امیت نہ اٹ کہ اے ویل انکس پہ آسانی دوریش
فیصلہ ہنکس سارگ و صاف ات چو کہ اریکان تل ۽ حک
مردمانی دل صاف ات۔

فیصلہ ایش بوت کہ شاہ مراد وتی نند کیس جنگے شیرخان ۽
پنج ۽ دنت و شیرخان وتی جنگ ۽ شاہ مراد پنج ۽
دنت . . . . . بزاں گول ہے دودہ ہمتین گپانی تھا حک ۽ نکرانی دنیا
اچ یک مزین جیڑہ ٹے گرانیاں ہلاس بوت۔

ہماروچی کلاگانی یک کتار ۽ چہ حک ۽ آسمان ۽ بال
مہلوک ۽ دل ۽ ہے امیت ۽ دات کہ آیانی اے وشی
پیغام دورین ہندان ہم سر بہت !

ہما روچی دھول دننگ ۽ توار پرشت و بند ۽ سر ۽
 یوار دوارگ کار بنا کنگ ۽ جار جنگ بوت۔
 مرید سوب ۽ وتی کاریگران آپ دیگ ۽ رند پ بند
 کار ۽ رادگ بوت۔

مرید مروچی سک ویش اٹ
 وتا علیسی کم ویش نہ اٹ۔
 دادک نہ دشر ات نہ زار۔ آگنوک بوت و پر آئی
 وشی و نادشی ہرودہ بے معائیں گپ اتماں
 بے دادک نون اچ پیسر ۽ جاور ۽ گہترات ، وتی
 گنوک ۽ اولی شپ آ کھڈے ۽ تہا بند کنگ بوت بے
 دومی سوب ۽ آ ۽ را ہلاس کنگ بوت کہ نون آئی جاور
 انکس بے ڈول نہ اٹ کہ کس ۽ را بجاں ، نون آ درمان دات
 گون کس ۽ جبر نہ کرت ، گس ۽ تہا وتی چاہ و نان ۽
 ورنگ ۽ رند مسیت ۽ ساہگ ۽ نشت وتی سروشک ۽
 گون دیوال ۽ حبت ، پادان تچک کرت و ہر راہ گوٹرز
 سر ۽ زاہ و درمان ۽ تیر شیکت۔

حک ۽ جنگ و زہگ و زالبول اچ آئی ترستاں
 ہرکس و تارا اچ آئی
 دور داشت تاکہ آئی چم آیان نہ کپنت۔۔۔

یک روچی دادک وتی ننگ ۽ جاہ ۽ بدینت و حک
 دیکانی پشت ۽ یک گزٹے ساہگ ۽ نندان بوت، اے

گزرے چیرے یک ادیرگ، اتت کہ ہر جمعہ رے روج وء حک و
 جن دنال رادا پہ دتی مرادانی پیلوی وء احتاں دگوں دت وء
 منجر حراگ دگر اورتان و فاستح کنگ وء رند آیان سہودان
 ایر کرتان۔ دگر وء شاخ و ٹولان چندینیان پیر وء نام وء گپان
 و دعا لٹان بوتان و رنگ رنگیں پوچ وء حکمان بے ٹولان بتان
 تاکہ آیانی آج اداں روگ وء رند ہم پیر آیان یات بکنت!
 کس نہ زانت کہ اے ادیرگ کجام پیر وء ات و کجام
 زمانگ وء بوتت چون کدی دہرچے اداحت، بے اہر زمانگاں
 بریشی مہوک پہ دعا وء احت پیشا کس اے جستانی رند وء
 کپک نہ لیت، بس دتی خیر اتان کناں و دعا لٹان بوتان۔
 وھدیکہ جن دنال پیر وء قبر وء نیگ وء رواں بوتان، تو یک
 جنو زانین زال وء ماہ گنج کہ آئی مرد و برات مرت، چک و
 زھگ آہ راند ات، دتی کائین بونگ وء تہا گوازیت و کدی
 کدی گون دتی سیاہین جاگ و سیاہیں پشک و گ وء حک وء سراپ
 کت، بے آئی چم ملام پیر وء جنوک بوتان کہ کس ادا بروت
 تاکہ آخرات وء پوچ بکنت۔

اُپیر وء چیر وء رپت حشکین داران یکجا کرت و سہودان
 پڑھی کرت و کس وء ہمت نہ بوت کہ اتج اے داراں یک دار وء
 ہم برزوریت۔ اے دار حوردگ اتان!

کدی کدی مغرب وء نماز وء رند ہم ماہ گنج ادا سراپ کناں
 بوت، و باز مردم آہ راہم ولی وء حیاں کرتان بے روج کپک

رند ادا آئی بیگ ملک و زمہگانی دل و جنانی خیال و پیدا
 کرت۔ و شپ و ماس و تی گرہ یو کین زمہگاں اچ آئی ترینیاں!
 ولے اتج ہا روتج و کہ دادگ پیر و ادیرگ شفت
 تو ملک و جن و زالانی رو آ ادا کم بوت۔ ماہ گنج دادگ
 بد عادات و دادگ، ماہ گنج و باروا بیباکین جبراں چہ و تارنہ
 پھرنیت . . . .

وہدیکہ دادگ و کاریگراں چہ یک کاریگر و چہ لاگری و
 مرت تو ملک و مردم گوشتشت کہ دادگ و ماہ گنج دہیرہ
 مہ عاگیتہ گنت
 بے ایگ و دادگ و گوگ نہ مرت بلکنا بازیں دگ
 مال اتج ڈکال و مران اتان

ملک و شوانگ ہر روتج مروکین پس و بزانی پوتان
 بے آیانی واجہاں سرکرت، بلکنا شوانگ خشک و ویرا نہیں دکلائی
 سر و رنگ و چارینگ و تہا سکت طامت برت کہ ادا ہر چیز
 سوہنت یا سچکا ات، پس و بزاج گشن و وتی دپ و
 ریک و تا داتان کہ بازانی مرگ و شپانک سر بوت و باز اچ
 آئی ساری مرتان، شوانگ سکت دلپدر دات۔ آریک و ٹپان
 چارت کہ اے ہماریک اتان کہ اتج ہور و نمب بوتان و آئی
 لگ اسپیت ریک تلمانی تہا یک جاہ ٹکی بوت تنکہ ہور بند بوتین
 ووت آئی جنڈ وتی چادرے و تہا بوک رنجگ ٹے و جال زندک
 ابرستگین آسمان و چارت . . . . مروجی ملک و سر و گرامیں
 روتج اتج تان

دستا کارانی کھڈھلک ۽ یک کھڈھلے ۽ ایوک ۽ اوشتا تہ
 تاں - دستا ہانی گسانی نریک ۽ ہلک ۽ دھپ ات کہ درائیں ہلک
 وتی کدو کتران ہے دھپ ۽ سر ۽ دور دات، وت دستا کارانی گسانی
 سروگ ۽ کولا، زنگ جتہ گیس پتری، آہن و حورکیں ٹین و چادرانی
 ڈیر کپتہ تاں کہ ادا مکتانی ٹریمب و ٹرانمب ات، آیانی پلکاریں
 زہگ ہے دھپانی سر ۽ گوازی گرتاں، آیانی جنیں آدم گوں گٹھ
 ۽ پڑگپ جتان و نندوکیں جنک ۽ گوں گوں ۽ کاراں دست
 گٹ بوتان یا چہ ہلک ۽ چا ۽ آپ ۽ مشکاں بدہ کرتاں۔
 دستا ہانی میگ ۽ دستا داود ۽ گس ات - داود
 اہج ایدگہ دستا کاران مکین جتائیں شکھیت ہوات،
 آہلک ۽ تہا ہاز کم گندوگ بوت و ہمیش وتی کھڈھلے ۽ دپ ۽
 نندوک توپک و سلاح ۽ کاران گرت، دست پڑین کارتویں
 جوڑ کرت و کدی کدی ہلکی توپکائی گیپک ۽ تواراں اشکینت
 تو زانناں کہ اے دستا داود انت کہ وتی جوڑ کرتگیں توپکان
 چکاسگ ۽ انت۔

آئی دست ڈڈ و سک اتاں و پتھے ۽ مدام سیاہ اتاں
 اے سیاہی توپک ۽ داود آئی ات و آئی بروت سک مزن
 اتاں کہ بے آئی گوشان سر بوتناں و آپونر ۽ ناس کرت

وہ ایک مزین لٹھی دستپاگ نے، گوں آدنی پونزء صاف
 کرت و پرا آء را کیتو ء کُرت و دنی کار و تہا مشکول بوت
 داد و چار پنچ اتان و یک جنگ ء اٹ زیل۔ زیل
 کار ء وھدان و تی پس ء خدمت ء کُرت۔

عمر ء تہا زیل تنے وھدی ہنڈہ ہنڈہ سال ء تہا
 اٹ۔ یک پیزوان، ء آئی پونزء اٹ، سر ء گیو و چیر
 اٹ انکس چنگ و ترند کار کُرت کہ کدی آئی پس آء
 را منع کُرت کہ جو ترند مگر دیت کہ نظر بیت ۱

یکوئیں جنگ بگ ء سبب ء آگوں و تی ماس و لبس ء کت
 تسی کُرت و ماس و لبس آء را کیکین گُردا تیناں تو آسک مونجا
 بوت ووتارا و تی مزین گد ء تہا انچس پتات کہ آئی سیم ء
 چشکھ و پیزوان، درا کُرت و گس ء تہا ملان ء گشت۔

یکت رچی آ مشک بڈء آپ آرنگا ات کہ دھپ ء زیک ء
 ذرے ء گوں دستا عیلی ء حر ء ویک وارت، دستا
 عیلے اینکس نزدیک ء چہ گوشت کہ آ آئی حر ء کڑیکیاں گون
 آڈر تیت و باز پہ شکل و تارا یک ویم ء کُرت کہ آج آئی
 دپ ء چیگانٹ ء راحتت و دستا عیلی ہمدان و تی حر ء
 لگامان وواگان داشتت کہ آج ایٹی پیش واکے ء بیت۔
 رہل کن تو دل رنج تو نہ بوت نے ۱

دستا عیلی پہ نرمی آء راحت کُرت
 تراجم نیست، چے؟ زیل پہ تندی آء راحت کُرت

۱۲
 من عو بہل کن، دستا عیسیٰ آئی برزیں بالاد عو گندگ
 رند گوشت برومن ترا بکشتہ آ پہ ترمذی گوشت ولے آئی ترمذی
 چیر عو بشکھنگی عر یک رخب چیراٹ۔
 دستا عیسیٰ ہم بشکھنگ بوٹ و دواگ وتی عو کڑی جنان
 رادگ بوٹ۔

بہا روح آوتی جنین پہ مدامی اتح دل عو بوٹ۔
 آنکر کنان بوٹ کہ چون داؤد عر جنک زیبیل عو وتی گس گوری
 بکنت اے . . . . آذائیکہ اے گرانیں کار عر۔ داؤد کدی وتی
 یکویں جنک عو گوں چٹیں مروٹے عو سیرنہ دنت کہ آمالہ آ مدسی
 بیت۔

”بلے منی جنین من عو راستہ وشتہ، لون من چڑا ان“
 دستا عیسیٰ حیاں کورت۔ بلکنا داؤد منی ہے مجھوری عر بزانت!
 دوئی مشکل ایش ات کہ ملک تہا ڈکال ات، تنے وھدی
 ہو نہ بوٹت، بند ہم نہ بستت . . . . طہانی باز دورات۔
 آ اتح کجا حرج عو بیاریت . . . . داؤد حرج ہم باز گیرت . . .
 عیسیٰ و ستا آنکر کنان بوٹ و وتی حیا لانی تہا آئی عکس عو دروت
 دیان بوٹ۔

یک ردھی دستا عیسیٰ وتی دموک عو چکگت عر تہا مشکول
 ات کہ ناگت عو آئی چم برز بوتان و ادلیت کہ آئی ناکوشاہ
 ددست وتی جنک عر دست عو گپنگ بہانگر آئیگا انت۔
 دستا عیسیٰ عو وتی پھانی سر عو باور نہ بات۔

ہر دودہ پس و جگ چہ نشان، شاہ دوست زندوگ و نشت ،
 آئی جنین دستا عیسیٰ و جگ و اتح و قی گودان و شیر دیمان بوٹ ،
 پیرین عبودہ دمک و نزدیک و تپک ٹنک و ات ، آتی جان
 بے بزدنہ کُرت و نہ کہ دستا عیسیٰ آیان و ش اُحک کُرت ۔
 تن دیر چُپت زندگ و رند شاہ دوست و قی حال و دیمان
 بوت ؛

”ماں آج یک دوئی و بقا بوت نہ کنوں . . . عیسیٰ منی پنج
 انت ، منی جنک ہر انت ، ایسی تہا اتح شک و نیست . . . منی
 جنک و انکس جرات نیست کہ و قی مرد و ”نہ“ بکنت . . . آئی مرد
 آئی ہڈائی مالک انت . . . اگر عیسیٰ آ و را بگوئیت کہ آج و
 تا برو تو آج ، تا بروت ، اگر آپ و تہا بگوئیت آپ و تہا
 بروت — و اگر عیسیٰ بگوئیت کہ من آ و را حلال کین تو آ و قی سر و
 ایر بکنت ، ایسی تہا اتح شک نیست ،

یکوار دوارگ نہ عیسیٰ و نہ کہ آئی پس جبر و اتح دپ در کرتان
 و شاہ دوست و تان و ت گولشان برت ۔

”آئی ماس ناجوڑ ات پیشا لہتین روح آگول و قی ماس و
 بوٹ خدا کنت کہ آ روح بیت کہ آ و قی مرد و پشت بخت . . .
 . . . ۱۰۰۰ چون بوت کنت . . . آئی ماس ناجوڑ ات . . .
 من آ و را کدی نہ داشتم تان . . . آئی ماس و ناجوڑی ماں
 را لاچار کرت کہ لہتیں روح اودا برت . . . من یک آ روس و اتہ گیس
 جگ و چون داشت کینیں ؟ . . . ۱۰۰۰ سے شے

مال انت ... ، اما بزانت و سٹے مال ، بزانت ... من کئے ان
کہ آرد را بدارین !

شاه دوست پس کرت

آئی جنگ گوں دتی گدے پلے و دتی ارسان صاف کنان
ات ۔ دستا عیسیٰ پس کہ سنے و صدی چپ ات ، یگوار دوارحت
تردین دنگ و گشان بوت ۔

” تو ہازگپ زان نے شاہ دوست ، من تھی پر یباں زندانین
تو گوں عیسیٰ گپ جن ، زاماس آتھی ات ، من نہ ان بے
تھی مکران خدا بگیرت ... ”

دستا عیسیٰ دموک و زمزیر و دست و کپتت و انچس
یک ڈول و داشتت چو کہ آئی دست ہمدان سنگ و
جرٹ بوت ۔ دتی پس و سہراں اشکینگ رند آکلین دگر بے
شاه دست و زار ابوت

” بدار دتی جنگ و آگہ ترا انکس دوست انت ، گدا تو
آرد را آردس پرچے دات ؟ دھدیکہ آتا انکس دست
ات گدا مردے پرچے شو مان کرت نے ... بدار نے
گوں دت و ، من و بکار نہ انت ... ”

” انکس گوتش و بد بنما ! ” پیرین عبید و تواراحت ۔
” انکس گوتشگ شتر نہ انت ”

دستا عیسیٰ زمزیر یگوار و چلک و رند گوتشت ۔

” اگر منی پس و خاطر موتین مردچی من گوں تو راہ نے شتن

بلے نوں اے پیر مرد ء من چون کنین،

شاہ دوست پاد آخت،

”نوں من چے گپ سبحان... شہا بزانت دشمنے مال“

آدرشت۔

وستا عیسی دتی دموک ء گوات دئیان بوت۔ اشکر مرہ

تاں، بلے یک کنڈئے ء سہورین اشکر ء درا بوت، دستا عیسی

پنج ء مولڑئے ء تا ہے اشکر ء زرت دموک ء دپ ء

اپر کرت وزمزیہ ء چکت، دھوت ء لوڑ ء چیت بوت

و پنج ء سچگ بواحت۔

آدتی جنین ء دیم ء نہ چارت و نہ کر گوں آئی جبر ء

دات۔

دستا عیسیٰ ۽ جنین ۽ وتی مرر ۽ گس ۽ آئیگ ۽ حال
 وحدیکہ دادک ۽ گوشان کپت تو آوستا عیسیٰ ۽ دشمان دیمان
 بروت؛

» بچارت آکوہک ۽ ، گوٹ من گوشان بوت کہ من دگہ
 آردس نے کنین دزن آگوں وتی جنین ۽ — ہا جنین کہ آڑ
 راشت نشان دات وپس ۽ گس ووش کروت ، گوں بہائی
 پرا وپسیت ،... گوٹ من وت آگرتت کہ منی جنین ۽ وپ
 بروت بے بگندت کوہک ۽ ... »

» لوژی ۽ جبران کس باور مکت ، ایشانی وشی ، وشی ٹے نہ
 انت ، ایشانی گمی ، گی نہ انت ، یکوار چومرگ ۽ برز آسمان ۽
 بال کنت ندر و خیرات بان ، سانگ و سانگندی انت ، ورنگ
 و چرنگ انت و پدا یکدم زار ، دشمناری و میٹرومرکہ انت ...
 ہرکس ابلہ ۽ کہ بریشیان باور کنت ... »

من وتی گوگ نے آ ۽ رادات بلے بلے بے ایمان ۽ باور
 زیات ... تف انت ترا او دستا کار تف ... »
 ویک روچی پیر ۽ ادیرگ ۽ ، گز ۽ ساہگ ۽ دستا
 عیسیٰ گوں آئی دیم پہ دیم بروت تر جت کرت ۔
 » ترچون ۹ »

”من حاک ان، دادک گوشت - تو کجا روٹکا ۶ ۹
 ”من انبار ء روٹکا ان، ۶۰ وقی تر ۱۰، پگ کارین، عدا بخش
 کرم، ۶ ہا بہتین بار، سال جگیس پگ استنت، آگول
 من وعدہ کرنگ کہ بیا، نون ہمانگہ روٹکا ان... تہی ہے
 مال انت ۶... دادک گوشت :

”مہلوک گوشتیت کہ من گنوک بوہ گن، بے من ء انکس
 ساراست کہ تہی جنین ء احتینگ ء من سئی ان، بے ایمان
 تو ایشرا ابح من چیردیئے... منا ہر چیز خبر انت مانے
 خبر انت کہ منی زانکار دگہ آروس ء کنگ لومت، من ء خبر انت
 کہ آمزین... منا ہر چیز ء خبر انت... من خبر انت کہ حلقہ
 مردم منی درائیں ڈگاراں وقی کنبرہ ء تہا ...

بے تو آروس پرچے نہ کرتے - ترسیت ٹے ابح جنین ء؛
 بے ایمانی دراتہی انت، من ء خبر انت کہ تو وقی جنین ء گوٹ
 چے کہ... بے ایمان ...

کسور آئی نہ انت، کسور تہی انت، مرادی وراثی گنت
 زانت ٹے... تو بے ایمان ءے... تو وقی خبر انت ابح
 من چیردیئے...

وستا عیسیٰ وقی حرء سرء سوار پوت ؛
 ”تورہ اشکیہ - من وقی جنین ء نہ دہیتہ، بلکنا جنین وت
 بن احہ“

مشابہش ”دادک گوشت : بچو کہی جنین ء پدمرہے

بل کہ جنین تہی پڑایت ، من گنوک نئے اُن بلے من انکسر
زائین کہ جنین ۽ پدا ہر کس ستجان بوت گڈا بزبان نئے کہ پلوتک

دپی لے بوت ۹۰۰۰
شاہاش ات ترا اگہ جنین وت اٹنگ ۰۰۰۰ بلے دن

اے گریب ۽ متر سینے ۰۰۰۰۰
دکوٹ گڈا ۴۵ ہلک ۽ مردم انت کہ من ۽ رڈ گوشت گنت
تو کوٹ لے نہ اے ۰۰۰۰ تہی لپس پیر انت بلے است
تو جہاں پنج ۰۰۰۰ شاہاش انت ترا عبدو ۽ کوٹک ۰۰۰۰
دادک چپ کرت تو وستا عیسی گوشت
"دعا بلوٹ کہ ہورے ببیت"

دادک یکدم گوشت

"من پہ ہور ۽ دعا نہ کینن ، من پرچے دعا بکنین - من
زائین کہ ہور نہ بیت ، کدی ہور نہ بیت - من واب ۽ دلشگ
کہ ہور نہ بیت ، تنکہ اے ہلک ۽ تہا گڈھی ایں بے ایمان
است ہور نہ بیت و — تنکہ اے درا بے ایمان نہ مرگنت
ہور نہ بیت ۰۰۰۰

بند ۽ بندگ پوک انت ۰۰۰۰ ہور نہ ہاں ، نہ ہاں

زانت ۶۰۰

دادک کف جہان و جردیان بوت - وستا عیسی مالہ ارج

اداں درشتت

بند، اوجِ حلق و بزرگانیِ شب و روحانیِ واہری و جوڑ
 بوت -

مردی کدی انکس و شس نہ بُوتت چو کہ ہما روحی اوج بند
 جوڑ بوٹنگ و رند آوتی زرد و وششیانی یک بے پانہیں
 لہڑے ماسوس کنت۔

دھدیکہ آوتی جپت لے گڈی این حاکت و بے بند
 سر و مان گیت تو آ و را اپنخش تورت چو کہ آ ماہ و سر بوٹنگ!
 بند و سر و گڈی این کار و روح و ستا عیسی گوں وتی
 براس و پ بزرگماں دھول و سزنگ جان بُوت۔

درائیں حلق یکوار پدا بند و سر و بچ بُوتت۔

بزرگانی جپت، کین و حاکن پہ چار دست بند و سر و
 مان گیجان بوتان، ہرنیگ و پلک و دھنڑ و پاداحتت۔
 ستا عیسی گوں وتی دھول و سر لٹ و زیل و پزوان و
 دل آران و دھول جان ات، پر چیکہ دوئی نیگ و آئی جنین یکوار
 پدا آئی گس و آحتت کہ نوں زیل و یات پہ آئی اوشتا تان
 و زیل و وتی دیم و نزارگ و آئی درائیں امیت حاگ بوت تان
 - زیل آئی پس داؤد گہ جاہ و سیر داتت . . . . .

بزرگ کوکار جان اتان - مروچی آوتی درائیں حون و حیدان

بے بند و رنجگ لڑیتان ، بند کہ آیانی لاپ ، زند و دوشی اتے ۔
 پراگون دھول ۽ گڈھی ایٹ لٹ و سرنگ ۽ آخری توار ۽
 ہر چیز اوشتات ، سنگ بٹ ، گوک ، بزرگ ، آسمان ، ریگستان ،
 حاک بوج ، کھڈ ، شنکی درانگ بوتان . . . . بند جوڑ بٹ . . . .
 بزرگ دستا ۽ نیمگ ۽ تچان بوتان ۔

یکوار دوارگ آسمان ، ریگستان ، گوک و بزرگ جو قلم ۽ برشت ۽
 رند حرکت ۽ تہا اھتاش ، نون بزرگ چاپ ۽ اوشتاتہ نال بزرگانی
 درتہ گیں جاگ ، یکاریں پاک ، ستہ گیں چرٹ ، حشکین لٹ حید
 جنوکیں جاں و یلمیں مود نون چاپ ۽ دھنر ۽ تہا زبان اتان
 گنوکانی چاپ ۽ ات بڑہ گیں بزرگانی چاپ ات ، گنڈگیں لاپانی چاپ
 ات — آئے دھنر و دھوت بوتانال ہما دھداں چاپ جنگ
 لڑیتان تاکہ آدتی بینانی کوچ ۽ ناجوڑییاں ، دتی واماں ، دتی بڑھکی ۽
 دتی گزن دشد یکاں ، دتی ڈکھ و درداں و دتی حازہ گیں دلانی
 پٹاں در ، ۽ بہراں لشموشاں دتاں ابد چاپ بجانا . . . .
 ادا بزرگ چاپ جان اتان ، ادا دور روح چو آں چو آں
 روکت ۽ جاں کیاں ات

گڈھی ایٹ لٹ ۽ پد بزرگ و ترا زمین ۽ تچک کرت بڑ آسمان
 سر ۽ یک جہر ۽ شنگ ۽ سہم ورا نہ ات ۔

ہما شپ دتی بناد ۽ سر ۽ تچک مریدہ فکر جان بوت ۔
 نون بند جوڑ بوتگ ۔ نون من دتی ایڈگہ کاران ٹا ہنیتن من دتی
 جنگ ۽ ویل ۽ فیصلہ کنین کہ آخر آئی مرد بگیراج نہب ۽

پرچا آءِ راسہین دیگ لوشیت۔؟

دوٹی سوب آءِ دھدیکہ زیتون آئی نیاری آءِ آدرت و آئی
دیم آءِ لشت تو مرید گوشت۔

مزیون من گوں تو ناز آءِ بارواگپ عننگ لوشین م
مزیون آءِ جتان چہ اسس دراحتاں

”او لون تو پر آئی چیزے کبن“

مبے حسین آءِ را پرچے سہین دیگ لوشیت؟

”حدابذانت“

”نازچے گوشتیت؟“

دقی پاک کنگ آءِ رند زیتون گوشان بوت ،

”ناز گوشتیت کہ امن آءِ سک سزا کرت، ہر دھد آءِ گوں آئی

جیڑھ کرت۔ گس آءِ تہا پترنگ آءِ گوں آءِ را کوشش آءِ جت و

آج گس آءِ در آئیگ آءِ یک چائٹپٹ آءِ آئی بہر بوت ،

مبے پرچا مرید ترینت“

”ناز گوشتیت کہ مرد بر آئی شک آدرت“

مبے چپ کرت چو کہ آءِ را مارے بو آرت۔ ہر دھد چپ بوتماں

مزیون جبر آءِ باکرت ،

”مہلوک ست دگہ ڈولین گپ جنت ، اے مزین بدنامی آءِ حاکم

دپ آءِ کئے داشت کنت . . . تو گوں وقی بند ، آءِ کاراں گٹ

بوت گے ، اے من مہلوک آءِ گپاں اشکوتہ ، گوں تو گپ نہ جتہ کہ

تمی کار آءِ تا مشکل مہیات . . . حبر ہاز انت . . .“

۴۳
 ”من زائین“ مرید سرء سرینان بوت ژمن زائین،
 بلے من اتح حسین ء اے ڈولین امیت نہ کرتت، لے چون
 توگوں حسین ء پس ء گپ بجاں۔“
 ”او من ہے نکر ء تھا اُن کہ بانا من وت آ ء را بگنڈاں“

مرید چپ بوت
 آئی جنین اتح آئی دیم ء پشت گپتہ گپین نانان زرت ورا دگ
 بوت بلے مرید وتی فکرانی تھا انکس مہشتت کہ آ ء را سما ہم نہ بہت
 کہ آئی جنین درشتگ !
 دوئی سوب ء مرید حسین ء گس ء شت، پس دپنچ ہزہ
 گس ء اتاں

آیان مرید آئیگ دشن نہ یات
 مرید وتی گپان صان صان بگیچہ انتزارے ء گوکشان بہت
 ”من احہ گن کہ اے جبر صان بہیت کہ شامنی جنگ ء پرچے
 اہرچ گس ء گلینتہ گیت . . . . . آئی ملاستی چے انت ؟ . . . .
 تھی کار نہ کرنگ، تھی نکلم ء نہ مینگ . . . . . شر ابلے
 بہ کار نہ کننگ ء انکس مزین سزائے بہت نہ کنت . . . من
 اے جواب ء، اے پتو مروچی اتح شما لوئین۔“

حسین و آئی پس جبر ء انگر آگر چپ دیان بوتماں - وحدیکہ
 مرید آیان بازنگ کت تو حسین جت کرت ؛
 ”نازمنی جنین ات ؟“
 ”او تھی جنین ات“

”اگر منی جنین ات، حسین وق تھینک ء ایر برت اگدا بایان
کر آ گوں من ونا دار بوتین“

”تھی چے متلب انت؟“ مرید گورت
”منی متلب ہمیش انت کہ جنین منینگ ات، وہت گوں دگران“
حسین و دیم سہرگشت

”تو دتی کھڈ ء جتہ گے“ مرید گولشت و پا داحت - آنہ
زانت کہ کئے آ ء را اہج اداں پار کزنگ؟
ڈن ء ہر چیزانی جانی دیم ء چکران اٹ
ہما روچی آ بند ہر دشی آل ہم دل ء برت!-

مریدِ فکرِ جانِ بُوٹ
ایک نتیجے کے سرے سرے بُوٹ کہ گوں حسین ہے

بکنت -

دن اے ملک و تہا پہ دقِ عزت و زندگی اُن، شرک
من گر بین بزرگ و اُن، بے من و عزت و اُسٹ — دگر
اے عزت اوج من بروٹ گدا پن ہے و اوشیت، حسین
من و جلاکس روح و درد انگ، من سچرگا اُن، . . . بھوک
گوشیت کہ اے منی جنک و ملاستی رات . . . من ہے
بکین، بے حسین و، من و چشم گوشگی نہ اٹ من پر ہے
زندگ اُن - من و یک راہ ٹے درگیگی رات، . . .

آدائیں شپ و قی پناد و سر و فکر کسان بُوٹ

دوٹی روح و آدق مزین بچک و ولہتین دگر عزیزان زرت
و آ اہج ملک و درکتان، ملک و پشت و ہما دگ ات کہ آ
رود و ملک و گوں لدگشت و سوار کرت و حسین ہے راہ و
سر و کار کرت کہ نول آ و را اہج ہمو داں گس و آئیگی
ات -

روح اوج ریک و چھپراں بَرز ات ولے اے مان کہ
آدمان برکت بوان ات - دور و حسین حتر و سر و سوار آیان

دراہوت -

آوتارا یک جتر ءے پشت چیر داتاں -

وحدیکہ حسین نزیک احت تو آوتی دمان داشتاں -

وحسین چٹ نزیک ء احت تو مرید سٹ کرت آء را گپت

ایدگ عزیز گوں آئی دست کمک بومان

حسین حیران بوت کہ اے ہے بلائے برائی کپت - آپ دست

کو کار جگاکت بلے ادا ریگستان ء تا کئے آئی تو آء گوش دشت؟

حسین ء دست و پادان بندگ بڑت -

مرید و تی نیفگ ء تیزی ڈکی ای کار جج ء در کرت، آئی

دیم چه زهر ناک ء چو اشکراں سہور گشت -

بگوش کئے انت منی جنگ ء یار، اگہ نہ گوش ء گڈائی

پونتر ء من گوں اے کار جج ء برین . . . . بگوش . . . . کئے

انت منی جنگ ء یار . . . . یات انت ترا کہ تو آروچی

من ء ہے گشت مردچی من ہما ء بیر ء اتج تو گراں . . .

تو من ء حک ء تا بدنام کتہ، تو میں اتج چیز نہ اشہ . . . .

مردچی من ترا کشین . . . . بگوش کئے انت منی جنگ ء یار

. . . . اگہ تو بگوش ء نام بگر ء تو من ترا بہل کینن، منا

دعدہ انت، من ء کسم انت - ہما حدا ء کہ منا ترا پیدا

کتہ، ولے اگہ تو نہ گوش ءے، گڈا اے دو بہ ء کہ تو منی

جنگ ء مسر ء جنگ، من ترا اتج بہل نہ کینن، من ترانہ

کشین، من تھی پونتر ء برین، پل کہ تو شہر بیہ، رسوا بیہ

مرید بد دست و دیک این کارج گون روح بد گدھی این
 بر نشان ترپان بُت و پدا روح کہ کہت تو آن دنگ سیاہ و
 دپ بد سر دست بے کارج بد دستگ آن دستان سوخت
 آرزو گات و حسین بے دست و لاچار ادا استھان و تھک ات
 "بگوش کہ کئی ات منی جنگ بد یار ، اگر تو گوش بد
 گد امن جنگ و آن یار ہر دوکان کشین منا وعدہ انت گون وئی
 خدا کہ من بد پیدا کتہ -

بے زند بد یک راہبند بد بیت ، منافق ترا راہبند نیست
 تو منی دمنی جنگ بد دیم و سیاہ کتہ ، مردچی تھی دوہ بد سزا
 ترارست کہ آئندگ حلق بد تہا کتہ چشین دوہ بے کس نے
 بخت ، زمان لٹے

وھدیکہ حسین لٹ حشک پسو دات نہ کت تو مرید گون
 وئی کارج و آن پونز و بُرت - خون در احقان ، حسین
 پریات کت۔

آن دست و پادان ہلاس کنگ بوت و پد ریگستان
 دراجی و حبت گون درد ورموانی بد مدامی این نشان و
 حلق بد تہا حسین بد پونز بد بُرگ بد حال یکدم پرشت
 باز مردم حیران بوتال کہ حسین پرچے چش کت ، ہازاں ایت
 نہ ات مرید گون حسین چش ہم کنت د ہازاں گون حسین
 مہردی و دلپردی بوت ذامرید بد حرکت و حراب گوشاں
 دہے مردمانی بارما کہ آ آن حرکت و حراب گوشاں ، مرید چش

گوشت -

”پل کہ گوں آیان انجش بیدت و
پمن دگر راه نہ ات“

مرید ہتین روج حک و لجر ۶ بندی بوٹ - و پرا ہاس بوٹ
حک ۶ تھا کس ایشراتاں دیر باش کنگ نہ لوٹیت با
ننے وھدی کس نہ گوٹیت کہ حسین کماشت و گوں آئی ہے
بوٹ ؟

ہتین ردچان رند مریہ و پھندہ گین جنین زیتون مرٹ

مریہ و سگ ارمان بوٹ

نوں مریہ وت درائیں روج وتی شنکی و تا تچک ات

ز مسیت و شت و نہ حلک و تہا گشت

صوہ و یک ترنپ و ہم نہ پکت

مال مران بوٹان

دستا عیسیٰ و پس عہدو ہم مرٹ

حلک و مردم لڈان بوٹان

ویک روج و آہم احت کہ حلک و تا کس نہ منت

بگیر آتج دستا عیسیٰ و دادک و

نوں عیسیٰ دادک و وتی بونگ و تہا آہرت

پل کہ در برواں ، بلے من و تو نہ رواں ، منافق و کوہک در

برواں من و تو ہداں ہاں چون دستا ؟ دادک گوٹشان بوٹ

آخر یک روج و ہور بیت ، مروچی نہ باندا ضرر ہور بیت

گڈاماں پزپے برواں ! من و ملائک گوٹشت کہ ہور بیت

دضرور بیت یا

دستا عیسیٰ نوں گوں وتی جنین و سیکوار دوارگ و ش بوٹ

یک روج و آگس احت تو دلیت کہ دادک گلکین ساری این

حبردیان انت۔

دگنڈوستان من اگاں مرٹن تو من ء بند ء نزیکت ء گورکن
دقبرستان ء پرچارہ؟ دستا عیسی گوتست۔

دبس من ء بند ء قبرستان ء گورکن کہ پتیر ء منی مکین جپتان
ہاک ادا کپتکان ء چیز منی ہر ہم بدسے بندنگ ء سہو رانت
تو ایشرا بنے ء کہ مہ متنے بلے چیزے منی ہر ہم است
کہ من گوں وقی گریسین سنگناں ادا کارکتہ . . . من سہو دان کتہ
بکن دستا سہو دان . . .

دستا عیسی حیران بوت کہ مروچی دادک پرچے ایکس ساری این گپت جنت
بلے دوارگ آحذت چو کہ اسے گپ ہم آئی گنوکی رواتاں . . . دآپ
وقی کار ء درشت

دیگر ء دھدیکہ آگس ء تا پترت تو دلپت کہ دادک مرنگ۔

ایچ آئی ڈپ زواک احہ تان دلس . .

دستا عیسی گوں وقی براس و لہتین مردمان آ ر ر لا بند ء نزیکت ء
گورکت۔

ہا روچی حلک وقی ہک دوستین بزگرے ء چ زہر بوت۔

کت

ہماری چند اہم مطبوعات

- بلوچستان کی کہانی شاعروں کی زبانی ————— مرحوم میر گل خان نصیر ملک اشعراء
- بلوچستان ما قبل تاریخ ————— ملک محمد سعید بروج
- بلوچی گرامر (اردو میں) ————— آغا میر نصیر حسن احمد زئی
- بلوچی گرامر (انگریزی میں) ————— آغا میر نصیر حسن احمد زئی
- بلوچی عشقیدہ شاعری ————— مرحوم میر گل خان نصیر ملک اشعراء
- بلوچی رزمیہ شاعری ————— مرحوم میر گل خان نصیر ملک اشعراء
- سائنکل ————— غنی پرداز
- ادلس وا جھی ————— غلام محمد شاہسوانی
- تاریخ بلوچستان ————— لالہ ہتورام
- پرنگ ————— مرحوم میر گل خان نصیر ملک اشعراء
- گاریں گوہر ————— مرحوم ڈاکٹر محمد حیات مری
- سکران بے شعر ————— مولوی عبداللہ پیشینی و پربستگین
- زری نود ————— ملک دینار میر وازی و شیرانی دپتر
- ستمو بیلی مست ————— مٹھا خان مری

بلوچی اکیڈمی، کوئٹہ